

4 H^o 52
1284

BMC MS 35

1191

III

unascertained

Jo

Job

In apit Libere de miseria siue de vili-
tate conditionis humane. Editus admo-
nostro papa. Innocentio tercio Lotario ab
Auctoris nomine vocato.

No p[ro]p[ri]o h[ab]ere p[er] de g[ra] p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o lo-
tarius indignus diaconus g[ra]z i p[ro]p[ri]o
et g[ra]z i futuro. Modici o[mn]i quod in-
ter angustias n[ost]r[as] ea qua n[ost]ris actione captam.
no extoto me p[ro]p[ri]o octosus. Sed Ad d[ep]mendas
supbia que Caput est om[n]i[us] vicio[rum]. R[ati]onem
utranq[ue] de scuppi. A t[em]p[or]e aut[em] opusculi p[ro]p[ri]o
u[er]o n[ost]ro de dicam. Rogans. et postulans ut si
quid i eo v[er]a discretio dignu[m] m[er]uerit. diu-
ne totu[m] Ascribat. Sicut vero p[ro]p[ri]o v[er]a
suggessit dignitate humane nature xpo fau-
te de scubam. q[ui]s ita p[ro]p[ri]o humilitate datus
ut per illud humilis exaltetur. **De misera-
bili humane conditionis in cressu Capitulo primo.**

Quare de vultu matris egressus
suis. ut viderem Laborem et do-
lorem et g[ra]mmentur in g[ra]mmentur
dieg meq[ue]. Sicut haec Locutus de se
ille qu[er] deus sanctificavit i u[er]o.
Quia ego Loquar de me que
mat[er] mea genuit in peccato.

Reuerne dixim mat[er] mea. quid me genuit
filius amaritudinis et doloris. Quare no i
vultu mortuus suis. egressus exuto no p[ro]p[ri]o
peru. Quare exceptus g[ra]mmentur. Quare lactatus
ubercibus natus in g[ra]mmentur et abus ignis.
Vltimas i t[em]p[or]e fuisse i v[er]o. ut fuisse
mat[er] mea michi sepulcris. et vultu eius i
exceptus eternus. fuisse e[st] quasi no es-
sem de v[er]o translatus ad t[em]p[or]e. Quare

19. viii

ergo oculis meis det finto lacrimarum ut
 fluxum miserabilem humane aduersitatis ingressus.
 Culpabile humane querelationis pro gressus.
 Dapnabile humane dissolutionis egressus. **Q**uod
 stateraui ergo glaciunus de quo factus es
 homo / quid faciat homo quid futurus sit ho.
 Hanc formatus de tra. Conceptus in culpa /
 natus ad penas. Agit prava que non licet.
 turpia que non debet. Vana que non expedit.
 Sicut abus / et esca hominis. Maya putredinis.
 Expona id planius / et dixeris plonius. **F**ormatus
 es homo de pulvere de luto de cinere.
 quidque vilis est. De putissimo spermate. co
 ceptu in plurimu carnis / in feroce libidinis.
 in fectore luxurie quodque deterius est. **I**mpre
 cato labe / natus. Ad Laborem timores et do
 lore quodque miserabilis est ad mortem.
 Agit prava quibus offendit deus. Offendit
 proximum. Offendit se ipsum. Agit prava
 quibus polluit fama. polluit personam. po
 luit conscientiam. Agit vana quibus nece
 git fama / negligit utilia / negligit necessa
 ria. Sicut Cibus ignis qui semper ardebit
 urit et exstinguibilis. Esca hominis qui semper
 rodit et comedit et mortalis. Maya putre
 dinis que semper fetet. quiescet orabilis.

De vilitate materie de qua formatur homo.

Formavit igitur deus hominem
 de limo terre que ceteris vilior est
 elementis. Planetas et stellas fecit
 ex igne. Natus et ventos fecit ex
 aere. Pisces et volucres fecit ex aquis.
 homines et iumenta fecit de tra. **C**on

sidrans aequatitia se vultu in venit. Con
siderans aerea se viliores reputet. Conside
rans ignea se viliissimuz reputabit. Nec
uallebit se pacificare celestibus. Nec se op
debit preferre terrenis quia superbie iume
tis in venit et similem recognoscit. Vnus
est eis iuentus hominum et iumentorum et qua
utiusque gemitio. Et no habebit homo
iumento amplius. De tra orta sunt et in
terra pauperes reuertentur. Verba ista no
sunt cuiuslibet hominis. S3 sapientissimi
Salomonis. Quid e ergo homo nisi lutus
et cinis. Vnde et homo dicit ad deum
Memeto queso quod sicut lutu fecus me
et in puluerem reducas me. Vnde et deus
dicit ad hominem. Cinis es et in cinerem
revertens. Comparatus aut suz luto et
asimulatus faulle et cinerij. Autu estatur
ex aqua et pulbere utraqz manente. Cinis
autem fit ex igne et lino utroqz deficiente
expressus musteum. S3 alias exprime dicitur.
Quid igitur lutus superbis de quo puluis
extolleris. Vnde cinis gloriatus. Respondit illud
forsitan respondet quod Adam de limo fue
rit formatus tunc autem ex humano semine
At illi fuit fortis fuit de tra. S3 Virgine.
tu vero pro creatus de semine. S3 in mundo.
Quis eis potest facere mundus de in mundo
excepta semine? Quid est hoc ut in maculat
sit et iustus appareat natus de muliere. Ecce eis
in iniquitatibus conceptus suz et in peccatis concepit me mater
mea. No in vna tunc iniquitate et in vno tunc delicto
S3 in multis iniquitatibus et in multis delictis. Induc
tis in iniquitatibus propriis iductis et iniquitatibus alienis.

Ag. f. 1

207

in vno gorp

gre

De Conceptione infantis.

Est eis duplex conceptus. ^{unus} seminum
altera naturarum. ^{Quia} fit i comu-
sis. ^{secunda} i contrariis. ^{propter} com-
tunt in primo proles contrahitur
secunda. Quis eis concubitu iungat magis
omino quibus sine praeiudicio carnis sine filio h
bidis sine fetore luxuriae. Unde maculatur
et viciat semina gapra sedatur. ex quibus aia
tandem infusa gtabit laborem peccati. ^{Quia}
lam culpe sordem iniquitatis. Sicut et vase
corrupto liquor infusus corrumpitur et polutu
gtingens ex ipso gtabit polutu. Dabit et
aia tres naturales propensiones. ^{scilicet} sive tres
naturales vires. ^{Rationabile} ut discer-
nat inter bonum et malum. irascibilem ut res-
puat malum. Concupiscibilem ut appetat bo-
num. ^{Iste} tres vires ^{tubus} oppositis vias ou-
ginaliter corrumpuntur. ^{viis} rationalis per
ignorantiam ut non discernat inter bonum
et malum. ^{viis} irascibilis per iracundiam
ut respuat bonum. ^{viis} concupiscibilis per
concupiscentiam ut appetat malum. ^{prima}
gignit delictum. ^{ultima} parit peccatum.
^{Media} delictum generat et peccatum.
Est eis delictum non facere faciendam pec-
catus agere non agenda. ^{Dec} tua vicia
gtrahunt ex carne corrupta per tres car-
nales illecebras. In carnali quippe gmen-
tione rationis sopitur intuitus ^{irascibilis}
seminantur libidines irutatur pruritus.
ut iracundiam propagatur. ^{Voluptatis}
satiatur affectus ut concupiscentia gtrahat.
^{Hic} est tyrannus carnis ^{et} membrorum

pomes peccatq. 2. angor nature palatu mo-
 tis sine quo nemo nascitur. Sine quo nemo
 moritur. Q. si quando transit reatu semp-
 tamen remanet actu. Si eis dixerimus qd
 nam peccatum no nos ipsos pducimus.
 Q. grauis necessitas a in felice gditio. ante
 quam peccamus ~~delictum~~ ^{delictum} ~~peccatum~~ ^{peccatum} ~~peccatum~~ ^{peccatum}. et an-
 te quaz delinquamus ~~delictum~~ ^{delictum} ~~peccatum~~ ^{peccatum} ~~peccatum~~ ^{peccatum}. Per
 unum homines in hmo mundum ~~peccatum~~ ^{peccatum} ~~peccatum~~ ^{peccatum} ~~peccatum~~ ^{peccatum} in-
 trant. et per peccatum omnes homines a
 mors ~~peccatum~~ ^{peccatum} ~~peccatum~~ ^{peccatum} ~~peccatum~~ ^{peccatum}. An no patres comedunt
 uas aeribus et dentes filio? obstupefuit.

dictas i nob no est

peccatum.

Quali Cibo conceptus nutritur in utero.

Sed attendendum quo abo conceptus
 nutritur in utero profecto sangui-
 ne menstrualis qui cessat a femina
 post conceptum ut eo conceptus nutriat
 in femina qui fecit esse tam detestabilis
 a in mundus ut ex eo gtaeta fruges no
 germinant. Arescat arborum moriantur cibe
 amuetant arbores fructus sicamus in de co-
 medut in rabien dicitur. Concepti fetus
 uanum seminis gtrahant ita ut leprosi
 ut a leprosa corrupti nascuntur. Unde
 secundum legem moysaycam Mulier que
 menstruum patitur reputatur i munda
 et si quis ad menstrua accesserit iubetur
 i terra ac ppy munditia menstruoꝝ pe-
 piri ut mulier si masculum parit qua-
 draginta dies atempu ingressu cessa-
 rit. Si femina septuaginta.

7 leu.

De Inbealitate in fantis.

47
Vare ergo ^{multo} ~~in~~ data est ^{ut} ~~h~~ ^{er}
uita hys qui sunt in amaritudine
an? felices illi qui moriuntur in
qua oriantur prius mordentem sen-
tientes quaz vitam scientes. Quidam et
tam de formis et prodigiosi nascuntur ^{ut no}
homines s; ^{idebunt} ~~abominabiles~~ ^{abominabiles} potius esse
duntur quibus forte melius fuisset pro-
iusum sinuquaz prodesset ad iussum. quo-
mam ut nostra monstrantur et ostentur
ostenduntur. Pleius vero diminiut me-
bus et sensibus corrupti nascuntur. Amicos
tusticia parenti in famia verecundia
propinquo. Quid hio particulariter dixe-
rim de quibusdam generaliter omes sine
scientia sine libo sine virtutibus nascuntur
flebiles debiles et in beallos ^{abrutis} ^{inde}
distantes ymo in multis habentes. Non
illa ^{autem} ut exorta sunt gradiuntur nos
autem no solum erecti no modum verus
etiam Curati ^{et} no reputamus.

De dolore partus et ululatu nascentis.

Oasms nascuntur ululantes ut
nature miseream exprimamus.
Masculus eis recenter natus di-
cit. A. femina xpo dicit. b. unde
versus. Et dicunt e uel a quot quod
nascuntur ab eua. Quid est igitur eua
nisi heu et de utrumque dolentis est in-
teriectio doloris exprimens magnitudines.
Vine eis ante peccatum vir ago post i
peccatum eua meruit appellari. Et quo
sibi dictum audiuit i dolores paries filios.

Non est dolor sicut dolor parturientis. i.
Vnde Rachel pre nimio dolore partus iterum
et mouens vocauit filium suum benoniam.
i. filius dolens. Vxor sinees subitis doloribus
reuerentibus peperit simul ac perijt. et in ipso
articulo mortis vocauit filium suum nabeoth.
i. filium suum mortis. Mulier autem gpa-
rit ut naufragus tustiam habet. Cum
vero peperit masculum iam non meminit
presure propter gaudium quia natus est
homo in mundo. Concepit autem homo
in mundicia et fetore parit angustia et dolo-
re. Nutrit angustia et labore. Custodit in
tustia et timore.

T 1° reg.

haboz. 2° reg.

De nuditate et vestitu nascentis.

2. **N**udus egreditur pauper accedit
et pauper recedit. Nudus inquit
egressus suus ex utero matris
nudus reuertitur illuc. Nichil in
tulimus in hunc mundum aut dubium quod
nec auferre quid possimus. Siquis autem
inductus egreditur attendat quale proficiat
indumentum turpe dictum turpi auditu turpi
simu visu. sedam. s. pelidulam sanguine cur-
tata. Hec est illa materia qua tamarquit
in partu. Quare diuisa est per thamar. et ob hac
causam vocauit nomen paros quod interpretatur diuisio.

7 nudus egreditur

7 ne materia

Qualem fructus homo producat.

Ovilis humane conditionis indigne-
tas. vilitate humane conditionis
Verbe et Arbores in vestigant. Il-
le de se producant flores, fructus

et fructus. et tu de te lentes et pediculos et
lumbicos. Ille de se fluunt oleum vinum
et balsamum. tu de te sputum urinam et
stercus. Ille de se spirant suavitatem odoris.
Et tu de te abominacionem fetoris. Qualis
est arbor talis est fructus. Non enim potest
malla arbor fructus bonos facere. Quid
enim est homo secundum formam nisi quedam
arbor in Xsa cuius radices sunt cuncte. Tr
uncus est caput et collo super petus galea
Rami sunt vbera et tibijs. Ramuli sunt digiti
et articuli. Hoc est solius quod aucto rapit
et stipulam que aucto siccatur.

De Breuitate huius vite.

Tantum in principio conditionis humane noi
gentis annis et amplius homines vi
xisse leguntur. Sed paulatim vita ho
minum declinante dicit dominus ad noe
Non permanebit spiritus meus in homine
in eternum quia caro est. Suntque dies illi
centum viginti annorum quod intelligi possit tan
de spatio in penitendi quas determinatio vite.
Ex tunc rarissimi leguntur plus vixisse.
Sed et magis ac magis vita recedat
humana. dictum est autem apud psalmistam. et
Dies annorum in ipsis septuaginta annis si
autem in potentatibus septuaginta annis et
plurimum eorum labor et dolor. Nunc autem
paucitas dierum eorum finitur breui. Dies
mei velociter transierunt quod atrox est tela
succiditur. Homo natus de muliere breui
iuuens tempore repletus multis miserijs
qui quasi flos egreditur et steretur et fugit

5
uelud umbra et nunquam in eodem statu
permanet. Pauci autem ad quadraginta
paucissimi ad septuaginta annos perveniunt.

De incommodis senectutis.

Si quis autem ad senectutem processit
statim cor eius affligitur et caput
gaudet. Langnet spiritus et fe
tet anhelitus. Facies rugatur et sta
tura circueatur. Caligant oculus et vacillant
artia. Nares affluunt et cunes deflaunt.
Quemittit tactus et deperit actus. Dentes putres
cunt et aures surdesunt. Senes facile pro
uocantur et difficile reuocantur. Cito cre
dunt et tarde disciunt. Tenax cupidus
tristes et querulus. Velox ad loquendum tar
dus ad audiendum. Laudat antiquos et
spemittit modernos. Vituperat presens et
commendat preteritum. Suspirat anxietate
torpet et infirmatur. Audi portam dicentes.
Adulta senem circueunt incomodi et
porro nec senes gloria iuuenem gloriuntur
nec insolebant iuuenes senem quia qui su
mus iste fuit cumus quadoque quod hic est.

De Labore a Dortalini.

Nis nascitur ad volandum et homo
ad labores. Omnes dies eius labori
bus et curis plenis sunt nec
per noctem requiescat mens eius.
Et hoc non ne vanitas est. Non est qui
quod sine labore sub sole sine defectu sub
luna sine vanitate sub tempore. Temp
et est mora motus rerum mutabilium.

Vanitas vanitatum dixit ecclesiastes et
omnia vanitas. O quam bona sint homi-
num studia / quam diversa exordia. Unus e-
tamen omnium finis et idem effectus. Labor et
afflictio spiritus occupatio magna creata ab
hominibus et iugum graue super filios adam
Adit exitus de ventre matris eorum usque ad diem
sepulture in matrem omnium.

De diuerso studio sapientiarum:

Persecutentur sapientes et in vestige-
nt alta celum. latera terre profunda ma-
ris. de singulis disputent. de omnibus
pertractent discant semper aut doceant
et quid ex hac occupatione nisi labores et dolo-
rem et afflictionem spiritus inueniant. Noue-
rat homo experimento qui dixit. Dedi cor me-
um ut scirem prudentiam atque doctrinam ex
zore et stulticiam agnouit quod esset labor et affli-
ctio spiritus eo quod in multa sapientia multa
sit indignatio. Et qui adit scientiam adit dolo-
rem. licet eis oporteat in diuitiis multis
in sudare vigilis et in vigilare sudoribus
ux tamen est tam velle quod quia uix tam faci-
le quod ad plenum intelligat. et aliquid ut
prehendat nisi forsitan illud perfecte sciat
quod nichil satius perficere quam ex hoc in solubi-
lis redargutio consequatur. Quia corpus quod
corruptum aggrauat diuitias et deprimit terra in ha-
bitatio sensus multa cogitantem. Alii quod
super hoc dicat salomon. Cuncte res diffi-
ciles non potest eas homo explicare sermonibus.
Est homo qui diebus ac noctibus non capit ocu-
lis somnus. et nullam operum dei potest inuenire.

6
rōz. Et quanto plus laborauerit ad querēdūz.
tanto minus inueniet. Desistant ergo cogita-
tiones scripturam quia accedet homo ad con-
altūz et exaltabitur deus. Persecutor ergo
maiestatis opprimitur gloria. Qui magis intel-
ligit magis dubitat. Et ille videtur plus scire
qui plus desapit. Pars ergo scientie ē scire
quod nescis. Scit autem deus hominēz rectum
et ipse semisaut ī finitibz questionibus.

De varijs hominūz studijs.

Quirit et discunt mortales p se
per semitas. Discunt Campet
ascendunt montes. transcendunt
colles. transuolant rupest. peruolat
alpes. transgrediuntur foueas et ingrediunt
caueinas. rimantur viscera terre / pro-
funda maris. incerta fluminis. Opaca
nemous yma solitudinis. Exponunt se
uentis et imbubus turbulentis. Fluminibz
tonitruis fluctibz et procellis. flumibz et prea-
pitibz. Metalla vendunt conflant et flant.
Lapides sculpunt et polunt. Ligna succidunt
et qsumant. Edificant domos et plantant arbo-
res. extollunt agros. pastinant vineas. Suc-
cedunt ciliarios. Construnt molendina. pis-
cantur venantur et aucupantur / meditantur
Cogitant / Consaliantur / Quidant / queruntur
litigant. Diripiunt et furantur. Decipiunt et
merchantur. Contendunt et preliantur. Et ī
numera tallia. ut opes congregent et questus
multiplicent. ut lucra septentur et honores
aquirant. ut dignitates extollant. ut potesta-
tes extendant. Et hic quoqz labor et afflicio mris.

Nota

Si michi non creditur Salomon credatur. t
a Dagnificauy inquit opera mea. Iedifica
uy domos et plantauy vineas. Ica ortos et
pomeria et q seruy gen genus arboribus
Extruxi michi piscinas aquar. ut irrigaret
siluam lignoz germinantiuz. possedi seruos
et anallas multamq familiam. Armenta
quoq et magnos puiuz greges. vltra omes
qy fuerunt ante me in yerusalem. Congre
gauy michi argentuz et aur. et diuicias re
rum qy fuerunt ante me et prouinaaz
Ica michi Cantores et Cantatuces et dilaas
filioz hominu. Cyphos et vices i miste
rio ad vna fundenda et super gressus suz
opibus omes qui ante me fuerunt in yeru
salem. Cunaq queritissim ad vniuersa que
fecerunt manus mee et ad labores quibz
fustia laboraueram. vidi in omnibus na
mitatem et afflictionem animy permane
re sub sole.

De diuersis Ansietatibus.

O Quanta mortales angit ansietas.
Affligit cura solitudo molestat me
tus exerceat mixtor gaudet Oior
adiat dolor affligit. Conuulbat tristi
tia. turbatio tristatur. pauper et diues. Seru
us et dominus. Coniugatus et gtiens deniq
bonus et malus et omnes mundanis crucia
tibus affliguntur et mundanis afflictionibz
cruciantur. Si impius inquit fuerit. Ve m
erit et si iustus no leuabo Caput saturatus
afflictione et miseria. iii.

De miseria pauperis et diuitis.

Pauperes autem premuntur iedia
aut euacuantur elupna. Fame, sit
frigore et nuditate. Valescunt et co
tabescunt. Spernuntur et confunduntur.
Misericordias odia mendicantis. Si petit pu
dore confunditur. Sino petit egestate conuictur.
et confunditur. Et ut mendicat egestate opelit.
Deus causatur iniquum. Et non recte diiudicat.
proximu cummatur malignus. quod non ple
ne subueniat. Indignatur. aduincit et pre
catur. Auerte super hanc sententia sapientis.
Melius est mori quam indigere. et i proximo
suo odiosus esse pauper. Omnes dies pauperis
malus. Fratres hominis pauperis odunt eum.
In super et amici procul recesserunt ab eo. Christus.
Cum fueris felix. multos numerabis amicos.
Tempora si fuerint nubula. Solus eris. et
Secundu formam extimatur personam. Con
pocus secundum personam. sit extimanda for
tuna. Tam bonus reputatur ut diues. tam ma
lus ut pauper. Con pocus tam diues. sit re
putandus ut bonus. tam pauper ut malus. et
Diues autem superfluitate resolutus. et iacta
tia effrenatur. Currit ad libitum. et currit ad il
licitum. et sunt instrumenta penarum. que nunc
sunt oblectamenta culparum. Labor in acqui
rendo. Timor in possidendo. Dolor in admiitten
do. Mentis eius semper fatigatur et affligitur.
Vbi est thesaurus tuus. Ibi est et cor tuum.

De miseria suorum et dominorum.

Seruus nimis factus angarius. Af
fligitur operibus. fatigatur plagis.
opibus spoliatur. quod si non habet

47
habere gpellitur et si habet cogit non habere.
Culpa domini scilicet pena. Culpa scilicet domini
preda. Quid quid delirant scilicet reges plebs.
Venatio leonum onager in heremo. Sic paucula
diuitum pauperes. Extrema odium scilicet inimicorum.
Naturaliter liberos genuit et fortuna scilicet servos gmi-
tuit. Scilicet cogitur pati nemo sinibus gpati.
Dolore gpellitur si nemo g dolore permittitur.
Sed ipse non suus est ut nemo sit sibi. Mese-
ri qui castra sequuntur quia mustus est alic-
na vivere quadra. Dominus autem sicude-
lis est illi oportet vereri pro nequitia sub-
lectorum. Si mitis est gtingit eum gtepnus pro-
pter insolentiam subditorum. Gueverus eror et
metus affligit mansuetudinem vilitas par-
uipendit. Nam credulitas vel crudelitas pa-
rit odium et familiaritas gceptum. Familia-
ris cura fatigat et domestica solitudo mole-
stat que oportet semper esse paratus et v-
biq; muribus ut possit malignantium insidias
pre caute oppugnantium insidias propulsare.
Postea gtevere. Cuius tunc. Nec sufficit die
malicia sua. Sed dies diei labore exultat et
nox nocti in solitudine indicat. Quia ergo
laboriosi ducuntur et noctes in sompnos.

De Miseria gmetis et gungat.
Si potest ignis non vivere potest homo non
concupiscere. qui quantumcumque
puniatur nunquam tamen ex toto gcupiscit
tunc eius potest gPELLI. Non omnes inquit
capunt. Quibus istud si qui potest capere capiat.
Unde gdeus ipse de ceteris pontificalibus indu-
mentis iussit ut moyses et Aaron filios suos

8

vestirent de solis femoralibus no precepit. Sed
ait ut ipsi femoralibus vterentur q̄ igraderent
tabernaculū testimoniū. Et Apostolus ait. ⁊
Nolite fraudari in vicis nisi forte ex consensu ad
tempus ut vacatis orationi. et iterum reuer-
tini in dūp̄m ne temptet vōs sathanas propter
in gñetiaz vestram. Aliud est eiz nūbere
q̄ vii. Pugnant eiz gñanos ⁊ gñ gñetiaz no
stram Angelus sathane qui Carnaliter stimulat
et grauit collasizat. Ignem nare suggestionibz
succendit. flatu materiam apponit ⁊ facultatez
tubuit et opportunitatez ministrat pugnat ut
spiritus que aliquādo visa est facile gāpiscat.
Vnde dauid. Cum deambularet ⁊ solariū post me
ridies videns ex ad xps̄ berisabe se lauātem.
Erāt autē mulier pulchra nimis. arsit et tul-
lit eaz ⁊ dormiuit gēa. Porro qui g vxoze o-
soliatus est que sunt mundi ⁊ diuisus est. ⁊
Distrahitur eiz propter multas angustias in
iurias ⁊ solitudines uanas. Desacatur ut
filijs et vxor famulis ⁊ anallis necessaria
querat ⁊ subministrat. tribulationes quoque
carnis habebunt huiusmodi: Vxor gñendit ha-
bere preciosas vestimetis ⁊ varias suppellectilez
ut plurimū sepe sit se cōsus uxoris q̄ cōsus
mariti. Alioquin per dies ⁊ noctes planct ⁊ sus-
pirat gñit ⁊ murmurat. Tercia eiz sint que
nō permittunt homines in domo manere. Fi-
mus stillit diu et malla vxor. Illa inquit
ornatio procedit in publicis. hoc ab oibz ornat.
Sed mīseria in quietu mulieris. sola despitio
acumetis gñepior. Solla vult diligi. solla
laudari. alterius amorem suū assent odium al-
terius laudem de deus suspicatur. amadus est

omne quod diligit. odiendus omne quod sper-
nit. dicere vult si viam in ventre non valet.
Simulacrum non patitur. si dominum molitur.
Cuncta vult posse. Si pulchra fuerit facile
ad amatur. si feda facile contempsit. si difficile
custoditur que amulus diligitur. Et molestum
est possidere quod nemo dignetur habere.
Alius facie alius ingenio alius libertate
sollicitatur et ex aliqua parte capitur. quod
vndique inaccessum. Equus Asinus bos et
canis vestis et lectulus Calix et cetera viciorum
prauis probatur et postea operantur. Spu-
sa vero uix tandem ostenditur ne prauis displi-
ceat quam ducatur. Qualis cumque eam euen-
it postquam ducta fuerit necessarius est
si habenda si feda si fetida si fatua si superbi-
si iracunda si quomodolibet viciosa. Propter
idam fornicationem potest uxori auro dimitti-
ti. Sed nec dimittens alienam potest ducere.
Nec ea dimissa alij potest copulari. Nam qui
cumque dimiserit uxorem suam nisi ob fornicationis
causam et aliam duxerit peccatur.
Quod si uxori auro discesserit manere de-
bet in nupta aut viro suo regalarum. Gra-
ue minus est pundus quicquam. Nam stultus
et impius est qui tenet adulterium et pa-
tionis est turpitudinis qui allat cumque
uxoris. Sed si dimittit adulterium absque
sua culpa puniatur quoniam illa uiuunt et cogit
continere propter quod discipuli christo dixerunt.
Quia est causa huius non expedit nubere.
Quis unquam equanimiter portat de qua sus-
picatur uxore? Colla suspicio collo typum
vehementius affligit. Nam licet scriptum

fit. Erant duo in carne una. Sedus tamen
viri duos in una carne no patitur.

De Miscua bonor et malor.
Non est in pñs gaudere dicit dñs. qz
per que peccat homo per hec torquetur.
Nemus etiaz qñscentie nunquam mo
ritur et ignis rationis nunquam ex
tinguit. Vidi eos qui operant iniquitatem
et seminant dolos et metunt eos flante deo
perisse et spiritui suo esse qñsumptos. Sup
bia inflat. In vidia rodit. Avaricia stimulat
ira succendit. Angit gula. Dissolvit luxuria. li
git mendacius. Sic et cetera vicioz portenta.
et que sunt hominū oblectamenta peccandi deo
sunt in instrumenta puniendi. In vidus mar
cessit alterius usus opimis. Et in vidia si
culi no in venere tyranni tormentis maius.
Natus huius corripit natura Apostolo testan
te qui ait. Qui evanuerunt in cogitationi
bus suis et obduratum est in superbia cor eoz
propt qñd tradidit illos deus in desideria cor
dis eoz in immundicia ut qñtūmelij afficiant
corpora sua. Et sicut no probaverunt deus
habere in noticiam tradidit eos deus in repro
bum sensus ut faciant ea que no queunt.
Et qui per vivere pro xpo persecutionem pa
tuntur. Sancti namqz ludibria a vbera
in super a vincula a carceres. Lapidati sunt.
Secti sunt. Temptati sunt. In occisione gladii
morti sūt pro domino. Crucierunt in mulo
tis et in pelibus capris. Sentes Angu
stias Afflicti quibus dignus no erat mun
dus. In solitudinibus erantes in montibus

et in speluncis et in Cauernis terre. Pericu-
lis fluminum periculis latronum periculis
ex genere periculis regnibus periculis in sal-
tis fratribus in labore et erupna in vigiliis mul-
tis in fame et siti in frigore et nuditate in an-
gustis multis. Iustus eis abnegat semetipsum
et cruciagentes membra sua et vias et cupis-
tys ut mundus sibi crucifixus sit et ipse
mundo. Non habet hic manentem ciuitatem
sed futuram inquit. Subiinet seculum tamquam
seilum clausus in corpore tamquam in carcere.
Remitte michi ut refrigerer prius quam
habeam et amplius non ero. Den michi quod
in colatus meus prolongatus est habitauit
et habitantibus adan multum in colla fuit et
anima mea. Quis in firmatur et ego non
in firmor? Quis scandalizatur et ego non
uror? Nam peccata proximorum sunt flagel-
la iustorum. Hoc est irrequies quod calepl de-
dit filie sue ase in dotem.

De Hostibus hominis.

Quia est vita hominis super terram.
Anno sua familia est et multiplici-
tes homines hostes semper in sidit
ut capiant perstantur ut perimat
Demum homo mundus caro de non et vias
homo et bestis mundus et elementis caro
et sensibus. Caro namque concupiscit ad usus
spiritum et spiritus aduersus carnem. Un-
de non est nobis colluctatio aduersus carnem et
sanguinem. Sed ad usus pro spiritualia nepu-
tie in celestibus rectores tenebrarum harum.
Aduersarius eius noster diabolus tamquam

leo rugiens circum querens quem deuoret.
 Acceduntur igne atela nequissimi. Mors in
 greditur per fenestras nostras oculos ad aras.
 de predatur / pugnat orbis terrarum contra in
 sensatam gentem. Surge et gens contra gentes
 et regnum ad regnum regnum. a tremotus ma
 gni erunt per loca / pestilencie famis / terro
 resque de celo et signa magna erunt et tempe
 states. Terra producat spinas et tubulos
 Aque procellas et fluctus. Aer tempestates et
 tonitrua. Ignes combustiones et fulgura. **Ad**aledio
 ta inquit terra in opere suo / spinas et tubulos
 germinabit tibi. Insudore vultus tui / vescere
 pane tuo / donec reuertaris in terram / quia ter
 ra es / et in terram reuertaris. Insidiatur aper
 de silua / et singularis ferus de pastus est ea.
 Lupus et vulpes pardus et leo / Tigres et onagri
 Coquodullus et gus / Serpens et coluber / Ba
 siliscus et aspid / Scorpiones et draco / Scorpiones
 et vipere / Et etiam leones et pulices / pediculi
 samices et mures / Sciaraphones et vespere / pi
 sces et volucres. Nam creati sumus ut domi
 naremur pisibus maris et volatilibus celis / et
 vniuersis animantibus que mouentur in terra.
 Nunc damus illis in predam / damus et escam.
 Scriptum est enim. Dentes bestiarum in multam
 in eis / et furore tracentium super terram atque
 serpentium.

Quod Corpus dicitur Carcer anime.

Liber filius ergo homo. Quis me libera
 bit de corpore mortis huius? Certe
 non vult educta de carcere / qui non vult
 exire de corpore. Nam carcer anime
 Corpus de quo psalmista ait. Educe de carcere

animam meam. Numquam est quies et tra-
quilitas. Numquam pax et securitas. Vbi timor
et tremor. Vbi labor et dolor. Quid dum vivit
dolebit et animam super se met ipas lugebit.

De brevi leticia huius vite.

Quis nunquam diem totum ducit in
suam delectationem quem in aliqua
parte diu iectus et saeuitie vel impe-
tusque vel motus concupiscentie non
turbaeunt. Quem luor invidie vel ardor a-
varitie vel tumor superbie non vexaverunt. quem
aliqua iactura offensa vel passio non commo-
verunt. quem denique visus vel audietus vel
tactus aliquis non offendit. Rara autem in
terris nigroque simulato agno. Audi per hoc sen-
tentiam sapientis. Amare usque ad vespertinam
mudtabuntur tempus cogitationes vane
semper succedunt et omnes rapitur induci-
sa. Tenent tympanum et cytharam et gaudet
ad sonum organum. Ducunt in bonum diem si-
og et in puncto ad inferna descendunt.

De insopinato dolore.

Semper ex mundana leticia tu-
sticia repentina succedit et quod
in cepit in gaudio desinit in cre-
rem. Mundana quippe felicitas
in numeris amantudinibus est respectata.
nouerat hoc ille qui dixit. Nihilus dolore
missebitur et extrema gaudij latus accu-
pat. Reperi sunt a libere ioh qui come-
deret et biberent vinum in domo fratris sui
primo genit. Repente ventus irruit are-

gione

gione descit et gessit quatuor angulos do-
mus que corruens vniuersos oppressit et
advento ego pat' dicebat. Versa est in lutum
cithara mea et organa mea in vana fle-
tus. Melius est ire ad domum lutus quaz
ad domum vivus. Salubre consilium in die bo-
nor' ne in memor sis malor'. Ademorare no-
uissima tua et eternus non peccabis.

De vitinitate a mortis.

Semper ultimus dies primus.
et nunquaz primus ultimus re-
putatur. 9 in semper ita vivere
debat. tamquam mori semper op-
porteat. Scriptum est eis. Ademor esto quoniam
mors non tardat tempus preterit et mors
apropinquat. Nulle ani ante oculos mori-
tis sicut dies extrema que preterit. Sem-
per eis futura nascuntur semper eis presen-
tia moriuntur. Et que quid est preteritum
totum est mortuum. Nouemur eis semper diu-
inum. et tunc tandem desinimus mori
quando desinimus vivere. Melius est ergo
mori vite quaz vivere mori. quia nihil in-
uita mortalis nisi mors viues. In Salomo
Laudem magis mortuis quaz viuentes et
utraqz feliciorem iudicium qui nudus natus e.
Vita velocius fugit et retineri no pot. Mors
eis militanter occidit et retineri no vallet. Ha-
est illud mirabile quod quanto plus crescit
quia quanto plus vita procedit tanto ma-
gis ad finem Accedit.

De terrore Sonpnoium

Tempus quod quies gressus est
no creditur esse quies. Nam ter-
rent somnia visiones per turbat.
Et licet non sint in veritate tusti-
cia vel terribilia seu laboriosa que sopniant.
sopnantes tamen in veritate tustantur. Et
et fatigantur et in tantis ut aliquando dormi-
entes lacumantur et euigilantes sepiissime
per turbent. Averte quod sup hoc dicit eliaz
themantes. In ore visionis nocturne qua-
do solet sopor decipere homines. Viderunt
me et tremor. et omnia ossa mea per-
eunt et spiritus me presente transiit in dante
vultu populi carnis mee. Job in super aures
dixit. Solabitur me letulus meus et releuabor
loquens mecum in stratu meo. Recbis me per son-
nia et per visiones ore gaudens. Nabuch-
nosor sopnus vidit quod eus vultu perterru-
it et visiones capitis turbauerunt eus. Dul-
tas curas sciantur somnia et ubi multa somnia
plurime vanitates. Multos ex parte fecerunt
somnia. et exacerant sperantes in illis. Ap-
parent que fingunt frequent in somniis vna
eminationes in quibus non solus per illusiones
caro polluitur sed et anima maculatur. unde
dominus in leuitico. Si inquit fuerit in furore
qui nocturno pollutus sit egrediamur extra ca-
stra. et non reuertatur puerus qui ad vespertinum
lauet aqua post solis occasum egrediamur in castra.

De Compassione proximi.
Quanto dolore turbamur quanto et
ore gaudemus cum amicorum dapna
sentimus. Quis parentum pericula

formidamus. plus in terribilius sanus formidi-
ne quaz in firmus egritudine perturbat. Plus
ergo voluntarius affectu doloris affligitur
q̄ hic affectus doloris vivitur. Verum est et
illud poeticius. Rex est soluta plena timo-
ris amor. Qui petus tunc ferens. Quis cor
tan lapideus ut gemitus no expumat. De
crimas ne effundat cu proximis uel am-
icis aporibus vel in terribilius in hunc
pacem no propagatur et dolens no adoleat.
Ipe ybius eiz vidisset mariaz a iudeos qui
q̄ ea erant plorantes ingemunt spiritu et
timbant semetipm a lacrimatus est. Sed eo
potius quod mortuus ad nite huius miseriis
renocabit. Gaat ante seculum dicitur
a dicit culpabiles qui corporalem amia sui
mortis deplorat. Spirituale anime sue mor-
tem non deflent.

Quoniam innumere s̄ species egritudinis
videndum a seculis egritudinis ex-
nera tot passionum species phy-
sicalis in dicitur potuit indagare.
q̄ humana fragilitas potuit tol-
lerare tollerabilem dicens in tollerantia
morbore aut in tollerabile dixerim tolle-
rantia. Melius est dicere utriusq̄ huiusmodi.
Nam et in tollerabile est propter passionis
accerbitate et tollerabile propter pacis
necessitate. De die i diez magis ac magis
humana natura corrumpitur. Itaq̄ multi
fuerunt olim experimenta salubria que pro-
pter defectus nature hodie sunt mortifera.
Sunt itaq̄ mundus utriusque metacismus

et quanto prolixior vtriusque sermo produ-
citur tanto deterius vtriusque natura corru-
pitur velturbatur.

De subitis Infortuniis

Subito cum non suspicatur in for-
tunam accedit calamitas vna
a vobis in vadit a vobis no fia-
pit quaz nullus euadit. Ergo
non gloriaris i crastinus in gnotans Quid
es super ventura pariat dies nescit homo
In super nec finem sunt. Et sicut pisces capi-
untur amo et sicut aues apprehenduntur la-
queos Sic capiuntur homines in tempore
malo Cum eis ex templo superuenerit.

De diuisis generibus tormentorum

Quid dicam de miseris qui per
in numeru tormenta capiunt
ceduntur fustibus et gladiis et
ungulis. Cremantur flammis
Aapidibus obruntur. Discrepant ungulis
et patibulis subspendantur torquentur cyen-
bus et scorpionibus flagellantur. Arantur vinat-
et laqueis siglantur. Deduduntur Cancerabo
et ieiuniis macerantur. Precapitantur a sub-
mergunt. Discorantur et distrahuntur. Sciantur
et suffodiuntur qui ad mortem et qui ad gla-
dium qui ad famem et qui ad Captiuitatem
Quid ille iudicium a i mane suplicium triste
spectaculum dat i esca volatilibus et bestiis
re possibis magis. Vnde beu beu misere ma-
tres que taz in felices Alios genuerunt.

De quodam orribili facinore de quodam muliere

Que filium Comedit.

Tand igitur orribile facinus licet in
serere quod yosephus de iudaea ossidi
one describit. a mulier quedam facul
tatibus et genere nobilis. Cum certa
multitudine que confluxerat yerosolimis.
Commemorans omnibus obsidionis casus fe
rebat. Unus reliquias facultates quas
de domo in urbem quenerat tyranni penitus
in vastavit. Siquid vero Reliquiarum
ex magnis opibus super fuerat quibus vic
tus quotidianus perenne sibi deduceret in
minutus per momenta predones ac satelli
tes rapiebant pro quibus ingens dolor mu
lierem ex indignatione velut insanam fati
gabat ita ut interdum predones in vicinis
suis maledictis et quibus in singaret. Ne
enim nec iritatus quisque nec miseratus ullus
perimeret. et si quod forte cibi ab illa fuisset
quesitus id ab aliis querebat nec iam
fieret usque copiam requirendi famem autem
miseribus in sifteret ac medullis. Et ad fu
rorem iam famis media per vigeret pes
simis usque salis et ipsa iura armatur
nature. Erat enim eius sub vberibus paru
ulus filius que ante oculos ferens in
felicias inquit matris omnium infelicio
rum filius in bello fame ac directione predonum
tibi te reservabo. Nam si possit vita re
servari tam inigo ratione servitutis vige
mur. Veni ergo o minate esto matricibus.
Furores predonibus seculis fabula que sola de
erat cladibus iudeorum. Et hoc dixisset et
illius protinus ingulavit. Tunc denique
ignem subpositum torret medum consumat

medum refrenat obiectum. Et ecce gestum pro
dens nuntius aduise citius aduise propto mat
tero minant nisi abos sine mora quos para
tos senserat demonstraret. Tunc illas partes
optimas vobis refrenant et continuo quiesce
fuerat mēbra detexit. Ac illos repente moris
error in vasis a manus quasi ob agere et
noxe est faucibus interclusa. Illa de trua vni
ta et ipsius iam predomibus tunc silentior.
meus inquit est partus meus est filius et
meus est saluatur. Edite na ego prope come
di quez genus nolite vos effia aut ma
tre religiosiores aut femina meliores. Et
si vos putas vmat a meos exequat abos
que tallibus iam pastu sitz ego iterum pas
cat. Post hoc illi terribi tremontis disci
serunt qui hunc solaz ex omibz abis mi
sere matri reliquerant.

Quod quique punit innox a nox Absolvit.

Nemo confidat ex parte apena qui
se nouit in mune a culpa. Qui stat
uideat neccat. Nam sepe dicitur
innox a nox absolvitur.
Vnus punit a impie honoratur. Vbi
crucifigit a barabas liberatur. Hodie i
vir i vniis vir religiosus vperum repu
tat vir simplex fatuus reputat. Deridet
et in simplicitas lampis concepta apud
cogitationes diuina.

Explet prima pars huius tractatus

**Inapit secunda pars De culpa
bili humane conditionis Affectu.**

Tria maxime solent ho-
mines affectare. *Opes.*
Voluptates. et *Honores.*
De opibus praua. De vol-
uptatibus turpia. De
honoribus vana proce-
dunt. *Hinc* etiam homines
Iohannes Apostolus ait
Nolite diligere mundum
neque ea que in mundo sunt quia quicquid
est in mundo concupiscentia carnis est et
concupiscentia oculorum et superbia vite.
Concupiscentia carnis ad voluptates. Con-
cupiscentia oculorum ad opes. Superbia vite
ad honores. Opes generant cupiditatem
et auaritiam. Voluptates parunt gulas
et luxurias. Honores nutriunt superbias
et iactantiam.

De Cupiditate Auaritie.
Nihil est avaro sceleratius et iniquius
quam amare pecuniam. Verum
est sapientis quod affirmat aposto-
lus dicens. Qui vult diuites
fieri incidunt in temptationem et laqueum
dyaboli et desideria multa et in uicinia que
mercent homines in eternum et perditionem
suis. Radix enim omnium malorum est cu-
piditas. Deo sacrilega gemit et furtiua
rapinas exercit et preda bella gerit et
homicidia. Simoniacum vendit et emit. In
qua petit et accipit in iuste negotiat et fene-
rat in stat dolis et iminet fraudibus. Dissoluit
pactum et inolat corripit testimonium et perit iudicium.

De Iniquis Muneribus:

Quoniam facile prophetas euangelizantes laudant. Omnes inquit diligunt munera secundum retributiones. Pupillo non indicant et causa vidue non ingreditur ad eos. Nam ipsi pretendunt retributiones quia non iudicant amore iusticie sed retributiones pretendunt ipsosque iudicant amore pecunie. Semper eis secantur retributiones uel promissiones uel spes. Et ideo pupillo non indicant a quo nec largitur nec sperat nec promittitur. Principes in fideles sibi sunt quicunque diligunt munera sequuntur retributiones. Numquam satiabitur manus amunere nisi prius exardat cupiditas apectore. De vobis dicit propheta. Principes eius quasi lupi rapientes predam et avari sequentes lucrum. Principes eius in muneribus indicabant. et sacerdotes eius in mercede docebant et prophete eius in pecunia diuinabantur. Contra dominus precepit in lege. Iudices et magistratos constitue in vobis omnibus portis tuis ut iudicent pupillo iusto iudicio nec in alteram partem declinet. Non accipies personam nec munera quia excecant oculos sapientium et mutant verba iustorum. Sed iuste quod iustum est prosequaris ut vinas. Ideo dicit iustus et iuste. Quidam et iuste quod iustum est rursus quidam in iuste quod iustum est alij iuste quod iniustum est prosequuntur.

De Acceptione Personarum:

Quod vobis qui corrupti estis per malum
 non qui tracti amore vel odi diabolus
 bonum malum a malum bonum. pone
 tis tenebras lucem et lucem tenebras.
 mortificantes animas que non moriuntur et
 vivificantes animas que non vivunt. Vos
 enim non attenditis merita causarum. sed merita et
 personarum non iura sed munera. non iustitiam
 sed pecuniam. non quod ratio dicat sed quod
 voluntas affectat. non quod lex sanctiat sed
 quod voluntas affectat. non iustitia incli
 nans ad animam sed animam ad iustitiam.
 ut non quod licet hoc libeat sed ut liceat
 hoc quod libet. Numquam in vobis ita simplex
 est oculus ut totum corpus sit luidum sed sicut
 per aliquid mustem ferremus quod totum mas
 sam corrumpit pauperum causam et mora
 negligitis. divites causas et magna instantia
 promouitis in illis rigore ostenditis. quibus
 ex mansuetudine dispensatis. Illos et difficul
 tate respiciatis. istos et favore tractatis. Illos
 negligenter auditis istos solenter ascoltatis.
 Clamat pauper et nullus exaudit. loquitur
 dives et applatur audit. Dives locutus est
 et omnes tacerunt et usque ad nubes ipsius
 verbis producant. Pauper locutus est et di
 cunt. Quis est hic? Et si se ostendit sub
 vertunt illum. Clamat autem pauper et nul
 lus exaudit. Vociferatur non est qui iudicat.
 Si forte causam pauperis suscipitis illam
 remissimè fauetis. cum autem divites causam
 assumitis illam pertinaciter ad iudicium
 pauperes despicitis. divites honoratis. Istos
 reverenter assurgitis. Istos hostilibus gaudetis.

Si introeant in quem nostrum vult habere am-
icum habens in veste candida introeant et est
pauper in sordido habitu et contemptus in eis
qui inductus est veste clara et dixerunt ei
tu sede hic bene. Pauperi vero dicatis tui sit
illuc aut sede sub scabello pedum meorum. no-
ne iudicatis apud nosmet ipsos et facti estis
cogitationum iniquarum. **D**e vobis etiam et
nos dicit propheta. et dignificati sunt et
dilatahi sunt et in crassati et in pinguiati sunt.
Causas pupillorum non dixerunt in iudicio pau-
perum non iudicauerunt. Sed in lege pres-
umptum. Nulla erit distinctio personarum.
Ita pauperes audietis ut magni. nec exa-
pites cuiusque personam quia dei iudicium
est. nec est personarum acceptio apud deum.

De Venditione Iusticie:

Nec vos autem nec gratia gratis
data est. nec iustitiam iusto reddi-
tis. que nisi venit non provenit.
nec datur nisi vendatur. **S**epe in
iusticiam tamen desitis quod ligantibus
plusquam totius auferatis. quia maior est su-
perius expense quam fructus sententie. **Q**uod
autem illi poteris in districto iudicio
respondere qui precepit gratis accipitis
gratis date. **A**uerim in archa dampnum in
sacenna. **P**ecunia capitis si animam
captiuam. **V**erum quid prodest homini
si mundum viderit. licet animam deo
sine detrimentis patiat. **A**ut quid dabit
homo mutationem pro anima sua. **S**ed
non redimit homo dabit deo placationem.

16
subm. et precant. redemptionis anime sue
Laborant i eternis arietibus adue infinez.
Audite dices quid Iacobus apostolus
uos ait. Agite nunc duntaxat plorantes et
ullulantes in miseriis vestris que adueniunt
vobis. Duntaxat vestre putrefacte sunt et
vestimenta vestra atinea comesta sunt.
Aurum et argentum vestrum eruginant et
rugo corum erit vobis testimonium et
manducabunt carnes vestras sicut ignis.
Desanctate vobis iram dei in novissimis
diebus. Ecce merces operum vestrorum
qui messi fuerunt regiones vestras que fra
udata est a vobis. Clamat et clamor corum
in aures domini sabaoth in trouit. Pro
pterea veritas precepit. Nolite tesau
rizare vobis tesauos in terra vbi en
go et tinea demolitur et vbi furges effo
diunt et furantur.

De insatiabili desiderio Cupidinum.
Locus inextinguibilis. Cupiditas
in satiabiles. Quis iniquas cupi
dus fuit gteptus. Cum eis adipi
satur quod optauerat semper et
ampliora desiderat in habendis et nunq
m in habendis finem gstant. In satiabiles
est oculis cupidi non satiabitur auarus
non implebitur pecunia. Et qui amat pe
cunia fructum non capiet ex eis. In fern
us et predictio nunquam impletur. Simi
liter a oculi hominum in satiabiles. San
guis fure duo sunt filie dominantes affe.
An crescit amor numi qm ipa paua effe.

Quare Cupidus Saccus non potest.

Non scire cupide quare semper es va-
cuis a nunquam impleris. Averte
non est plena mensura que quantitas
cumque continuat adhuc capax est
amplius. Sed humanis animis est ca-
pax dei quoniam qui adhaerere deo unus
spiritus est cum eo quantitas contineat nunquam
est plenus nisi deus habeat cum sem-
per est capax. Si quis ergo cupide sac-
ci desinas esse cupidus quia dum facis
cupidus saccus non poteris. Non est
autem contemptio lucis ad tenebras neque a-
d Christi ad bellial quia nemo potest deo ser-
uire et a Damone.

De falso nomine divitiarum.

Falsa divitiarum falsitas que
divitem veraciter efficit mis-
ericordiam. Quid est falsitas quas
opes mundi que divitie non
cupantur. Oppositi sunt dives et egens.
At opes mundi non auferunt. Sicut
runt egestatem. Adivis autem modum
sufficiat pauperum quas plurimum divitiarum
ubi multe divitie multi qui comedunt
eas. Quod si quantitas magnates indi-
geat ipsi semet frequenter experior. Oportet
que non faciunt divites sed egenos. Unde
quidam philosophus ait. Qui satis est quod
habeat. Satis illi quod stat habere. Qui
non est quod habeat. Satis illi quod stat
egere. Ergo facit Christus non copia sufficienter
et non paupertas sed minus actus egenus.

17
Exempla contra Cupiditatem:—

Quan multos seduxit cupiditas, quaz multos perdidit avaritia. Salaa massilla redarguit a pedem sedentis atrium, quia captus cupiditate promissum disposuerat maledicere populo. Acor populus lapidavit quia tulit aurum et argentum de anathemate ierico. Naboths trunctus est, ut acab eius vineam possideret. Simeon lepra perfudit quia peccat et accepit argentum sub nomine helysei. Judas laqueo se suspendit quia vendidit et tradidit xpm. Ananiam et saphiram subitanea mors interimit quia de pretio aurum fraudati. Edificavit Omnia munitionem et quo accruant argentum quasi lutum et aurum quasi lapides platearum, sed ecce alius possidebit eam et percutiet macerari fortitudinem eius et hoc igni denotabitur:—

De Iniqua possessione Divitiarum.
Averum est autem quod sapiens protestatur. a Sultos perdidit aurum et argentum. Qui aurum diligit non iustificabitur. Vellus qui sectantur illud. Ecce illi predones et habundantes in seculo obtinuerunt divitias dominus in euangelio. Nolite possidere aurum et argentum neque pecuniam in conis vestris quia sicut camellus non potest transire per foramen acus, ita difficile est divitem intrare in regnum celorum. Arta est enim via et angusta porta per quam itur et intratur ad vitam.

Apostolus ergo sentiens regulam veritatis
aiebat. Argentum et aurum non est michi. Ne
ergo vobis qui omnes domos ad domos
et agrum agro copulatis usque ad termi
num loca. Repleta est terra argento et
auro et non est finis tesauris eius. Propter
iniquitatem eius auaricie inanis sumus
et perampli eius.

De habitis opibus diuitiarum :-

Astruit Abraham diuites fuit. Iob
locuplex. David locupletus. Et
tamen de Abraham dicit scriptura
quia credidit deo et reputatum
est ei ad iusticiam. Et de Iob quia non erat
ei similis in terra vir simplex et rectus ac
timens deum et recedens a malo. De David
autem quia dominus in venerat virum secundum
cor suum. Et isti fuerunt quasi rubi ha
bentes et omnia possidentes. Et illud prophete
te. Diuitie stalfuant nolite eis apponere.
Quos autem omnia possidentes quasi rubi
il habentes iuxta illud psalmista. Diuites
eguerunt et exuerunt. Qui scilicet
qui diligit diuitias et non habet. Quia ha
buit et non diligit. Sed sicut difficile est
esse lignum et non ardere ita difficile possidere
diuitias et non amare. Audi prophetam. Ama
iore usque ad minorem auaritia audient
et a propheta usque ad sacerdotem auaritia
faciunt dolus :-

De inconstantia diuitiarum :-

Omnis Cupidus contra naturam
natus et molitur. Naturam
namque pauperem adducit in mu-
dum et natura pauperem redu-
cit de mundo. Nudus ex terra suscipit
et nudus terra suscipiet. Cupidus autem
amat et cupit fieri dives in mundo. Desti-
nam inquit domos meas et edificabo maiora
et illas congregabo omnia que nata sunt
mihi et omnia bona mea. Sed ostulte
hac nocte demones exactores repetet anima
tuas ac que antea parasti ana erunt. Te
laucias et igneas cum congregabis ea. Do-
muerunt soporibus suis et nihil in venerunt
omnes vni dormientes in manibus suis.
Dives dormiuit nihil in venit. Ac-
timeas ergo dormiens factus fuerit homo et
multiplicata fuerit gloria domus eius quoniam
interiuit non sumet hec omnia nec de-
scendet de gloria eius. Sed relinquet a-
lienis divitias suas et sepulcra eorum do-
mus illorum meretur. Hinc et sapiens
alestat. Qui accurnat ex animo in in-
ste alijs congregat in bonis suis alijs lux-
uriabit. Pro dolo quem habet hostem
dimittet heredem.

De Contempnenda possessore divitiarum:

Quod ad congregandum quis in stet
cum stare non possit ille qui co-
gregat. nam quasi flos egreditur
et geritur et fugit velut um-
bra et nunquam in eodem statu permanet.
Qui multa desiderat et pauca sufficiant.

habentes inquit victus et vestitus huius
cepti sumus. Quia necessaria et magna
solitudine querat quia sine magna dif-
ficultate se offerant. Audi quid super hoc
veritas dicat. Nolite solati esse di-
ces. Quid manducabimus aut quid bibe-
mus aut quo operiemur. Sit eis pater
vester celestis quia huius omnibus indige-
tis. et quid vobis necessarium sit. Re-
te igitur patrum regum dei et iustitiam eius.
et hec omnia adiacentur vobis. Non-
tudi iustus derelictus nec semetipsum que-
rens panem.

De Avaro et Cupido:

In talibus sit in vitiis et avarus
vitiis est in opibus cui tunc est
quod habet quantum quod non
habet quia nunquam vult
acquiescere sed semper incipit acquirere.
Salomon ait. Est quasi dives cui nichil
habeat et est quasi pauper qui multum
duntaxat sit avarus. Ut in feniis vitiis
comedit et non dixerit reaper et non redit.
Avarus nec patientibus operibus nec mi-
seris miseretur sed offendit deum offendit
se ipsum et offendit proximum nam deo debet
debita proximo negat necessaria subtrahit
sibi oportuna. Deo ingratum proximo in-
pinum sibi crudeliter. Vero Cupidus et avarus
a sine ratione est substantia. Et omni
mundo ad quid avarus nam qui sibi nequit
est cui altero bonus erit et non laudabitur
bonus singulis. Qui habet substantiam hu-
ius mundi et videtur fratrem suum necesse

se habere et clausit viscera sua ab eo
quomodo caritas dei manet in eo non ei
diligat proximos suos sicut se ipsos quos
in media perimit egestas consumit. neque ei
diligat super omnia ei prestat aurum et
preponit argentum :-

Cur Avaritia dicatur servitus ydolorum :-

Rete dixit apostolus. Avaritia est
ydolorum servitus. Sicut est ydo
latra servit simulacro sic avarus
thesauro. nam ille cultus ydo
latric delectabiliter amplificat a ille cu
mulus pecunie libenter accumulatur. Ille
per omni diligentia collit ydola et iste per
custodia servat deposita. Ille spem ponit
in ydolatric et iste spem constituit in pe
cunia. Ille timet mutilare simulacrum
et iste minere acervi thesaurum :-

De proprietatibus Avarie :-

Avarus est promptus ad petendum
ad dandum tardus. Ad negandum
fronsus. Siquid expendit totum
ad mittit tristis querulus et moro
sus. Vehemens suspirat. Dubius oritur in mi
nis impendit magnificat datur et villificat
dandum. Dicit ut lucretur sed non lucratur ut
det. Avarus in alieno sed parvus in proprio.
Quam enervat ut archam impleat. Cor
pus extenuat ut lucrum extendat. Avarus
habet ad dandum collectas sed recipiendum a
petam. Porro substantie in iustorum
sicut flumines sicabuntur quia qui in altum

congregat dispergit. cito Iustus iudicatur. ne-
que de malo proueniunt ad malum proueniunt
nec accedit ad bonum quod non prouenit ex bono.
Avarus ergo dampnationes habet vite
que nunc est in futurum:-

De gula 1-

Tantum vite hominis Aqua et panis
domus et vestimenta protegent turpi-
tines. Nunc autem gulosi non susci-
unt arborum fructus. non generis legumi-
num. non radices herbarum. non passas melleas.
non bestie terre. non amens celi. Sed querunt
pigmenta. Comparantur aromata. interunt
alalia capiuntur ab ista que studiose quantur
arte quoque quorum que laute parantur officio mi-
nistrom. Alius gessit ut colat alius
cofodit et gessit substantias cofat. Tactum nam
mutat in artem. ut sanitas transeat in exi-
riem. ut fastidius reuertat appetitus ad traga-
dum gulam. et non ad sustentandam naturam.
non ad necessitates sed audaciam splendorem.
Ceterum tam brevis est gula voluptas. ut spa-
tio loci sit quatuor digitorum. Spatio teporis
nux sit totidem momentorum. Contemnit me-
diocritatem et superfluitatem affectum ut odierit
sitate ciborum et in varietate saporum audaciam
nesciat modum. et voracitas exstinguit mensu-
ram. Sed tam granatur stomachus turbatur
sensus opprimitur intellectus et tamen non
sanitas sed morbus et mors acquiritur. Audi
super hoc sententiam sapientis. Velli-
audius esse in omni epulatione et non te
effundis super omnes escam. Nam in multis

esca non de erit in simitas et propter cra-
pulas multi obierunt escam ventri et ventres
esca deus hunc et has destruet:-

Exempla contra Gulan:-

Gula curus tributuz exigit s; villissimu
reddit quia quanto sunt dulciora a
baria tanto fastidiora stercora. Tur-
piss egerit quod turpis ingrat.

Superbus et inferus orribilem facit expues
et abominabilem sonus emectens. Gula pati-
disus clausit. Primo genita vendidit. Sus-
pendit pastores. Decollavit baptistam. Ra-
buchardus princeps cocor templum succen-
dit et ierusalem totam evertit. Baldasar i
continuo manus contra se scribentes aspexit.
Sedit populus manducare et bibere et suze-
perunt ludere s; adue esta erat more ipsorum
et ira dei descendit super eos et qui vexaba-
ntur voluptuose perierunt in vis suis. et
Dives homo qui epulebatur cotidie splendi-
de sepultus est in infernis:-

De Ebrietate:-

Quid turpis ebrio cui fetor in ore
tremor in corpore qui promittit
stulta prodit occulta cui mens
alienatur facies transformatur.
Nullus eius secretus ubi regnat ebrietas.
frandi calices que non facere desertus. Porro
non susiat vinit; non sicra no cernis; s;
studiose osiatur shopus mlsis claretur la-
bore multo solitudine magna sumptu non
modico. Sed vin contempiones use lites

et vicia uno inferunt. Vinum et potatui
multum ut ait sapiens irritum nestat et vi-
nas multas facit. Et osee Formatio vinum
et ebrietas auferunt cor. propterea dicit apo-
stolus. Fugite vinum in quo est luxuria. Et
Salomon. Ebriosa res est vinum et tumultu-
sa ebrietas. Filij nadab et filij achab vi-
num et siceram et omne quod in hebrea po-
test non biberunt:-

Exempla contra Ebrietatem:-

Ebrietas et nudat reuerentiam. in ge-
nibus committit. filius regis occidit.
principes exercitus ingulcant. Ve-
rum ergo est quod salomon ait. et
Vacantes potibus et vacantes sinibus con-
sumuntur. Ve dicit ysaias qui singulis ma-
ne ad ebrietatem sectandam et potandam usque
ad vesperam ut vno extinctis cythara et
lilia et tympanis et tybia. Quinque in qui-
bus vestris. Vequi potentis estis ad bibe-
dum vinum et viri fortes ad missendam
ebrietatem. Ecce gaudium et letitia occidere
nitulos et ingulare arctos comedere carnes
et bibere vinum. Comedamus et bibamus
cras et moriemur. At revelata est vox
in auribus domini exortum. Si dicitur
hec iniquitas in vobis donec moriamini
corone superbie effraym. Sacerdotes et
prophete nesciunt me ebrietate abscondit
aunio. Nesciunt legem ignorauerunt
iudicium. prodolor. Quis ad promulgandum
euangelicam lectionem a quodam patre te
nedicto petretur. externam enapulam et

21
ebrietatem eruminans / ferens alta voce di-
xisse. *Volunt sermorum tuorum / benedicat rex
angelorum :-*

De Luxuria Capitulum primum :-

Porro turpis mater filiam procreat
turpiorem. Iustus est eis ut qui in
sordibus est sordescat adue. *Omnes
adulterantes quasi cibarius accen-
sus ad quoquendum. Ceperunt principes fu-
gere animo. Venter eis satur libenter ven-
trem amplexatur. Extrema libidinis et
turpitudinis. que non solum mentes effeminat
exterminat / sed corpus etiam exterminat / non
solum clamat maculat animas / sed sedat per-
sonam. Omne namque peccatum quod quis
fecerit homo extra corpus est. Qui autem
fornicatur in corpore suis / peccat. Semper
illa procedunt ardor et petulantia. Semper
committitur fetor / etiam immunditia. Dolor
et penitentia. Rarus est distillans labia et
meretricis nitidus oleo guttur eius. No-
uissima autem illius assintus / et acuta qua-
si gladius biceps :-*

De generalitate Luxurie :-

Similiter inimicus habitans
non procul sed prope / non exterius
sed interius. namque vultus eius mil-
libus eius / a fortitudo illius in vi-
bilico ventris eius. Namque fugatur
nisi ardeat / non mactatur nisi cum caro e-
domatur. Ad causam exigit liberalitatem
et habundantiam. et per effectum in ducit

in opem. Nec omnes etatem corripit. om-
nem sensus confundit. Omnes ordines soluit.
Omnes gradus pervertit. In vadit et senes
iuvenes. mares. feminas. prudentes et sim-
plices. Superiores et inferiores. Ad extremum
etiam sacerdotes qui nocte venerunt. Imple-
mane virgines in venerantur. Turpe ne-
tu si turpis auditu diu liceat. agi no-
beat. Nocte veneris agitant. manebat
mane filius virginis in altari.

De diversis speciebus Luxurie :-

Quis eius multiplex species suf-
ficienter valeat explicare. Nec
enim pentapolim cum adiacente regie
subvertit. Sicut populo intere-
mit. Nec et ocam a filios inde percussit
iudeis et madianites pugione transfodit.
Tribus beniamin pro uxore levite dedit.
Filios etiam sacerdotum in bello prostravit. Nec
uriaz occidit. Plures lapidavit. Nec inbez
maledixit. Sansones seduxit. Salomones
subvertit. Venit est ergo quod loquuntur.
Propter speciem mulieris multi obierunt
et perierunt. Quia viri a mulieres ap-
postatare faciunt etiam sapientes. arguunt
sensatos. Nec multos vulneratos dedit
et fortissimos quique interfecti sunt ab eis.
Die in feri domus eius penetrantes in in-
riora ventris. Nec vires enervat. Sensus
diminuit. dies consumit. opes effundit.

De Coitu Contra naturam :-

De ignominiosas morfosim ope-
ratur quaz tamen apostolus no
confunditur nominare dicens. Pro-
pterea inquit tradidit eos deus
in passiones ignominie. Nam femine con-
mutauerunt naturale vsus in eius vsu
qui est contra naturam. Similiter et masculi re-
licto naturali usu femine exarserunt in de-
siderijs suis. In vicem masculi in masculos
turpitudines operantes. Quid hae turpitu-
dines turpius? Quid hoc crimen criminofus?
In lege quasi paria coniunguntur oculibus argu-
mento et coitus maris cum masculo coitu
femineo. Sic et legitur in leuitico. Cum
omni peccare non coibis nec masculo con-
misseberis coitu femineo quia abominatio
est domino. Et utique par pena subscribitur.
Qui dormierit inquit cum masculo coitu femi-
neo. Vtriusque operati nefas morte morietur.
peccatis quoque occidetur. Qui habet aures
audiendi audiat ymo qui desipit resipiscat.

De Penna Hung seletis.
Penna docuit quid culpa hec pro-
meruit. Pluit enim dominus super
sodomam et gomoram sulfur et cinis.
Rolluit deus angeli angelorum uel
hominum executiones huius penne com-
tere. sed sibi vindictam. huius penne reser-
uant. secundum illud. Vltio et
ego retribuam eis in tempore. Et ideo plu-
it dominus ad domino. id est a seipso non ymbre
et rorem sed sulfur et ignem. Sulfur super
fetorem luxurie ignem super ardorem libi-

dimis que penna similis esset culpe nec
misse dicitur sed pluisse quatenus ipso verbo
magnitudinem et habundantiam penne nota
ret. Nemini peperat oculis eius: sed
inul omnes extinxit. Vtorem lothi quere
tro respexit instatium salis mutavit: No
urlem et omnem regionem archa iactans
in mare mortuus: et valle salinam conuer
tit. Vrendus est igitur in adere in man
dei viventis. Qui quanto maiorem lingua
nimitatis exhibet patientiam: tanto diutius
rem sue severitatis in se vindictam: -

De Ambitioso: -

Opes itaque cupidus congregat
et avarus gseruat. Voluptatis
gulosus degustat. Avaritia liru
riosis exercet. Honores ambi
tiosus affectat a superbis extollitur. Am
biciosus tamen semper est pauidus sem
per attentus: ne quid dicat vel faciat quod
in oculis hominum vallea disparet. Vu
militatem simulat: honestatem mentatur.
Affabilitate exhibet. Benignitate ostendit.
Subsequitur a obsequitur. Tuncque honorat.
Universis inclinat. Frequenter amicos
sicut ammentes optimatibus assingit.
amplexatur. Applaudat adulatur. Vnde
venit illud pochaz. Et si nullus erit pro
uius: tam exulte nullus: pauptus et fer
indus ubi placere cognoverit remissus ubi
displicere putaverit. Improbat mala
detestatur iniqua. Sed alia galys probat
et improbat ut iudicetur idoneus a iudi

etur acceptus et laudetur ab hominibus
 et vniuersus a singulis approbatur. Et ex
 grauem q̄tra se sustinet pugnam / diffiales
 quidē conflictus. dux iniquitas pulsat ani
 mū / a ambitio continet manus. Et quod
 hec suggerit fatiendus hoc hec fieri non
 sinit. Colludunt autem ad inuicem
 mater et filia iniquitas et ambitio. Nam
 mater in aperto sub sistit / et in occulto fi
 lia non resistit. Nec igitur vendicat sibi
 publica illa secreta. Ambiciosus libenter
 agit de principatu / quē agit et dicit. Qua
 do principabitur ille qui scirens sit in iusti
 tia / p̄ius in misericordia / qui non denique
 amor vel odio flectitur / qui non corrumpit
 prece vel precio / qui credat fidelibus / a a que
 stat simpliabus / qui sit humilis a benignus
 mansuetus a p̄ciens / Constans a sapiens et
 a stutus :-

De nimia concupiscentia Ambitionis :-
S forte hac arte non profiat ar
 rit ad aliam. Aduocat symonem
 a accedit ad eicā / peritine ab illo
 emere nititur / quod per se non ua
 let optinere. Supplicat et promittit / offert
 et tribuit. Pro dolo. Gratiam quā gratie
 adipisci non potuit / per fas a nefas nititur
 adipisci. Nec resistit adue s̄ in sistit et
 in vadit violenter / honores a prudenter ar
 ripit / dignitates amicorū / suffragio / presi
 dio propinquorū / tantq̄ dominationis in
 flammatur ardore / tanta libidine presidendi
 ut si s̄ma non creat / scandalū / nō formidet

Sz greci lepra percussit ⁊ symon perijt cu pe
unia. Data ⁊ abizon terra viuos obsorbu
it. Nullus itaque sibi assumat honores
sz qui vocatur adeo tamquam aror :-

Exempla De Ambicio :-

Siquidem exemplum ambicionis
reperitur in absalone qui cum aspi
raret ad regnum / fecit sibi armis et
equites et quinquaginta viros
qui precederent eum / et mane oscingens sta
bat iuxta introitus porte. Et omne virum
qui habebat negotium ut veniret ad regis
iudicium / vocabat ad se ⁊ dicebat. De qua
ciuitate es tu / qui respondens aiebat. de u
na tribu de ysaac / ego sum seruus tuus. Res
pondebatq; ei absalon. Rursus me constitu
et principem super terra ut ad me veniat
omnes qui habet negotium et iuste iudicem.
Sz cum accederet homo ut saluaret eum / ex
tendebat manus suas / et apprehendens oscu
labatur eum. Sciebat que hoc omni ysa
ac / qui veniebat ad iudicium ut audiret
rege / ⁊ ⁊ sollicitabat corda virorum ysaac.
Cum ergo abisset absalon in cheron / misit ex
ploratores in vniuersis tribubus ysaac dicens.
Statim ut audieritis clangorem buane dia
te. Regnant absalon in cheron et facta e
conuatio valida. Populusq; stratus ange
batur ꝑ absalon :-

Quius est vita magnitudo :-
Sed esto sublimetur in altum pro
ueatur ad summum statim ante sub
screpant / solitudines amulant.

extenduntur ieiunia / vigilie produciuntur / et qui
 bus natura cōrumpitur / Spiritus infirmatur /
 Interrumpitur sōnus / amittitur appetitus / debili
 tatur virtus / attenuatur corpus. Et sic in se ipso
 efficiens non dimidiat dies suos / s; miserabilis
 uitam / miserabiliore finecludens. Verificat il
 lud poetarū. In se magna ruunt / sumisq; negat
 stare diu. Tolluntur in altum ut lassū graviore
 ruat. Vnus est autem illud prophetarū. Vi
 di impiū super exaltatū / & elenatū sicut ce
 drus libani. et transiit & ecce non erat. que
 fuit eius / & non est in ventus locus eius. An
 te quas impleantur dies eius peribit. Aedetur
 quasi botrus in vinea in primo flore / et sicut
 oliva flore proiciens. Audi super hoc senten
 tiam sapientis. Omnis peccā brevis est vita :

De diversis proprietatibus Superborum.

Statim autem quod ambrosius promo
 tus est ad honore / in superbia extol
 litur / & in superbia effrenatur. No
 n arat prodesse s; gloriatur preesse. &
 Presumit se meliorem quam cernit se superio
 rem. At bonus facit / non gradus s; virtus /
 non dignitas s; honestas. Priores dedignat
 amicos / notos ignorat / externos cōmitem
 temperat. Antiquis vultus avertit / iustis ex
 tollit. Ceruicem erigit / Fastus ostendit / Gran
 dia loquitur / Sublimia meditat / subesse no
 patitur preesse molitur / prelati infestus / sub
 diis honorosus / adulescentia non suffert / Conce
 pta non difert / princeps & audax / gloriosus et ar
 rogans / grans & importunus.

De superbia & casu luciferi

O Superbia cunctis impetabilis / e
mnibus odiosa / inter omnia vicia
semper es prima / tu semper es
ultima. **N**on omne peccatum
te accedente committitur / te recedente diminuit.
Scriptum est tibi. Immanis omnia peccata super
bia. primogenita mors. **N**ec tibi inter ip
sarum rerum primordia creaturam contra crea
torem crexit. **Q**uoniam in veritate non ste
tit ab innocentia impetratus / ad hoc in misse
rias. **A**ccelo in peris in aerem caliginosus. **A**u
di prophetam. **Q**uomodo cedidisti de celo
lucifer / qui mane oriebaris / quidiebus inter
de tro. **I**ncelsum cōfendas super astra dei. exal
tabo solus meus. **S**edabo in monte testamenti
in lateribus aquilonis. **A**scendam super al
titudines nubium / et ero similis altissimo.
Tu signaculus similitudinis dei / plenus scie
tia et perfectus decore / in deliciis paradisi dei
fisti. **O**mnis lapis preciosus operimentum
tuum. **S**ardius. **S**aphirus. **I**aspis. **G**risoli
tus. **Q**uix. **B**dellus. **T**ophatus. **C**aribuncu
lus. **T**u cherub extensus / a protegens posui
te in monte dei sancto in medio lapidum igni
torum. **A**bulasti perfectus in ius tuis / adieci
ditionis tue / donec in venta est iniquitas tua.
Peccasti / et eiectus es de monte sancto dei.
Flenatus est cor tuus in decore tuo. **I**nterius
proiecisti te. **C**edri non fuerunt aliores te
in paradiso dei. **A**bietes non dequaverunt ad
similitudinem illius. **P**latani non fuerunt
equales frondibus illius / omnes ligni pre
ciosi paradisi / non est assimilatus illi et
pulcritudini eius / quoniam preciosus fuit illi.

in montibus condensis frondibus nunc
 effectus est draco ille magnus uisus habes
 capita septem et cornua decem. et in capitibus
 suis septem diademata. Cumq[ue] cauda tra-
 hebat septimam partem stellarum celi et misit
 illas in terram. et proiectus est draco ille et
 magnus super terram qui vocabatur dya-
 bolus et sathanas. qui seducit uniuersum
 orbem. est proiectus in terram. et angeli eius
 circum missi sunt in lacum de quo veritas ait.
 Videbam sathanam quasi fulgur de celo cades-
 tem. **N**an[te] omnis qui se exaltat humili-
 abitur. et qui se humiliat exaltabitur. ~

De Arogantia Domini et Dalignorum ~

Superbia presumptio. presumptiosa
 superbia que non angelos solum
 deo uoluit adequare. sed homines
 presumpsit edificare. Porro quos
 exexit depressit. et quos exaltauit humili-
 auit. **I**ne aut[em] dominus per prophetam.
 Filius hominis die p[er]napi tyri. hec dicit
 dominus. Ego quod eleuatus est cor tuum quia
 corde. et dixisti ego sum. q[uod] sis homo et non deus.
Idcirco ego adducam super te robustissimos
 gentium et te interficient et morientur in inter-
 tu occasum. **N**an[te] nabuchodonosor. quia su-
 perbiā suā superbe iactauit. ait. **N**on
 ne hec est babilon illa magna quāz bedi-
 ficauit in domum regni. **I**n robur fortitudinis
 mee. et in gloria decore meo. ad hunc ser-
 mo esset more regis. vox de celo ruit abidi-
 atur nabuchodonosor rex. **R**egnum tuum tra-
 sibat a te et ab hominibus te eiāct. et o fens erit ha-

bitatio tua. Venit quasi bos comedens. et septem tempora mutabuntur super te donec scias quod excelsus dominetur in regno hominum. et cum amque voluerit de illud. Quod hora sermo completus est. Verum est ergo quod legitur. Homo cum in honore esset non intellexit conuersatus est iumentis insipientibus et similis factus est illis. Superbia turrez euerit a linguaz confudit. a Goliath prostravit. et suspendit amam interfecit meiores et peremit antiochum. Sarracenos submersit et sanacharib interfecit. sedes duarum superbiorum deus destruet et radices gentium superbarum arefacit :-

De Abominatione superbie :-

Quam detestabilis est superbia. Dominus ipse per prophetam testatur dicens. Iuravit dominus deus in animas suas dicit dominus deus exercituum. Detestor ego superbiam iacob si oblitus fuero usque in fines omnia opera eorum. Unde inter illas sex que dominus odit a septima quod deus testatur animam eius. Salomon primo ponit superbos. i. Superbiam. et Isayas. Dies domini exercituum super omnes superbum et excelsus super omnes arrogantem. et super omnes cedros libani erectas et super omnes colles ellenatos. et super omnem turrim excelsum et super omnes quercus basam. Incutietur sublimitas hominum et humiliabitur altitudo virorum. Propterea dilatauit infernus animas suas.

et aperunt os suum absque ullo termino et descendent sublimis eius gloriose que eius ad eum / Dominus exercituum cognovit hoc / ut detraheret superbia omnis glorie. Job quoque dicit. Si ascenderit usque ad celum superbia / et capud eius nubes tegerit quasi terquillum in fine perdetur.

Q Contra Arogantiam superborum:—

O Dominus fere vicissim diligit sibi similes. Superbus autem odit elatum. Unde Salomon. Inter superbos semper sunt iurgia / et ubi fuerit superbia / ibi erit et contumelia. Superbus insolita iuvat / consueta fastidit / magni reputat siloqui dignetur / magni si fingit et amplectatur extimat. plus dignitatem appetit quam ex dignitate assecutus fuerit. Quis vult uti paternitatis affectus / sed semper vult uti dominationis imperio. Superbia eius et arogantia eius plusquam fortitudo eius. Resolvit in animo quod legitur in evangelio. Facta est otio inter discipulos domini quis eorum videretur esse maior. Et ait eis Iesus. Principes gentium dominantur eorum / et qui potestatem habent super eos beneficia vocantur. Vos autem non sic. Sed qui maior est in vobis sit sicut iunior / et qui precessor est / sicut ministrator. Et petrus apostolorum magister / non quasi dominantes in clero / sed forma facti gregis ex animo. Domini est terra et plenitudo eius / orbis terrarum et universi qui habitant in eo. Unus est deus / unus est dominus / ceteri non sunt

domini s; ministri. Quibus interceditur
dominus. Audi super hoc sapientem. Rec-
torem te posuerunt nolli extolli s; esto in eis
quasi vnus ex illis.

Q Contra fraudem Ambiciosorum:~

Hilij cebedi qui interuentu matris
honorem postulauerunt a xpo. Dic
inquit ut sedant hi duo filij mei
vnus ad dexteram tuam et alius ad
sinistram tuam in regno tuo audire merue-
runt. Resatis quid petatis. Non est
honoris s; honore peruenitur ad regnum.
Vnde dominus subdit. Non est meus dare
vobis. Meus est quippe dare s; non vobis
ambiciosis. Quia et omnis potestas adeo
sit. Superbus tamen non regnat ex deo.
Secundum illud prophetarum. Ipsi regnauerunt
s; non ex me. Principes extiterunt et non
cognoui eos.

Q De proprietatibus Arrogantium:~

Superbus Amat primas cath-
edras in sinagogis primos accu-
bitus in cenis. Salutationes in
foro et vocari ab hominibus
rabbi. Non nomine persone s; nomine
fortune vult appellari. Sed debet sublimis
incedit excessus. Vult sibi homines assu-
gere singulos indicare. Porro philosophus
quidam volens arrogantiam auidam regis
elidere cum vidisset eum in throno regali sed-
ere sublimem prostratus in terram suppli-
citer adorauit eum et ostentum non in vitatus

ascendens iuxta regem confedit. Quod rex
vehementer admirans eo quod ei nosset phy-
losophum quid hoc eorum inquisivit. Philoso-
phus autem respondit. Aut deus es aut ho-
mo. Si deus debuit adorari. Si homo potuit
iuxta te sedere. Rex autem contra philosophi
rationem querens intulit. Imo si homo si-
no debuisti me adorare. Si deus non debuisti
iuxta me sedere. Sapienter iste respondit.
Sed ille prudenter edixit:-

De superfluo Cultu.
Primis parentibus fecit deus
percomata post peccatum et expo-
ditum christianus. Non duas
tunicas habentis. Sicut iuxta plures
consilium. Qui habet duas tunicas det u-
na non habenti. Sed ut pulchre aut nobiliter
reputetur satagat vestiri duplicibus indu-
mentis ornari preciosis. Sed quid est ho-
mo preciosis ornatus nisi sepulcrum foris
et albatum. Intus autem plenus spurcia.
Iaculis purpura coctus et bisso in limo
putrescit. Aurum et argentum lapides et gemme
in luto sordescunt. Dignitas et potestas ma-
le iacent in pulvere. Honor et gloria male
sedent manere. Quid igitur superbe filate-
riam dilatas et magnificas fimbrias. Quid
ille qui induebatur purpura et bisso sepultus
est in inferno. Dina filia patriarche iacob
antequam egrediretur ut ait Iosephus ut
emeret ornamentum mulieris provincialis
uirgo erat et uirgo permansit. Cum autem
exisset sicem regis filius eam violenter oppressit.

Diofernes qui sedebat in conopseo / qui erat
expurpura et auro / et lapidibus preciosis et
textis / ungulatus est auro / que cum prae
utretur alio / ornatum iocunditatis assu
psit. Audi super hoc sententiam sapientis.
In vestitu non gloriens unquam. Et apo
stolus. Non in veste pretiosa / non sint
extrinsecus capillature / aut Circumdatio
auri aut vestitus.

Contra superfluum ornamentum:-
Atende quid contra superfluum orna
tum comminatur dominus per pro
phetam. Porro eo quod elevate
sunt filie syon / et ambulauerunt
extenso collo / et nutibus oculorum ibant
deculnabit verticem filiarum syon / et crines
earum nudabit. In die illa auferet do
minus ornatum calceamentorum / et ar
millas / et torques / et monilia / et murennas
et olpbatoria / et in aures annulos / et gemas
in frunte pendentem / et mutatoria / et lintea
mina / et acies / et specula / sindonem et victas
et terzistra. Et erit profuani odore / fetor
et proeona / simiculus / et pro crispanti cri
ne caluitium / et pro faxa pectorali Cilicium.
Ecce iusta redditur pena pro culpa / ut in eo
puniatur in quo peccauerit. Adue audi
super his alius profetam. Otiebissis
uaria de egypto testa est tibi in velis. Ja
antis et purpura de mudo elisa facta est
operamentum tuum. Dentem eburneos / et
ebeninos commutauerunt in pretio tuo.
Gemma et purpuraz / stollaz et bissim / et siri
cum proposuit in mensa tua instites tui

28
in capitibus ad sedendum. et repleta es
et glorificata nimis. Sed nunc contrita es in
mari in profundis aquarum opes tue ad
nichilum contrita es et non eris perpetua. :-

¶ Plus defertur vestibus quam virtutibus. :-

Quoniam quidam philosophus in habitu
contemptibili principis aulae adis
set et diu pulsans non fuisset amis
sus. Sed quotiens temptasset ingre
di tacens contigisset repelli mutavit ha
bitum et assumpsit ornatum. Tunc ad primas
noctem aditus patuit venienti qui procedens
ad pedes principis paulum quod gestavit
cepit venerabiliter osculari. Super hoc pri
ncipis admirans quid hoc ageret inquisi
uit. Philosophus autem respondit. Ho
norantem honoro quia quod virtus non
potuit vestis obtinuit. Quamvis va
nitatur. plus defertur vestibus quam
virtutibus. plus venustatur quam honestati. :-

¶ De Ornatu persone / adense et domus. :-

Humanae species super duatur
et facies obduatur naturalis tamquam
hominis artificium autem superet
et creatoris. Non sic non sic.
Considerate inquit lilia agri quomodo cre
sunt. Non laborant neque merentur. Vi
de autem vobis quia nec Salomon in omni
gloria sua cooperatus est sicut vnum
ex illis. Absit ut adulterinus color con
parabilis sit nativo. Quum ymo cum fa
cies adulterino colore fuscatur oculus abomi

nabili corrumpitur fetore vniuersa vanitas
hominis non nocet. Quia et vanus
quas petre crines planare cesares vngere
venas producere superbia. amquid vana
et salax sit gloria et vana pulcritudo. Omnis
cero fenuz et omnis gloria eius quasi flos fe
ni quoniam tanquaz p fenuz velociter are
scunt et sicut olea herbaruz cito decident. ut
autem ornatus primus pretereant. Quid
vanus quas ornate mensam mantilibus
picturatis cultellis ebore mameatis uasis
auris vasculis argenteis scutellis et cudea
ribus forculis et solariis bacallibus et vitre
olis cassulis et flagellis. Quid prodest pi
gere cameraz ditare perthas paliare vesti
buluz sustinere parimentuz componere lectuz
inflatus plumis operuz seriaz obdutum cor
tinis aut conopeo. Scriptuz est et. Homo
amignoretur non sumet omnia neque
descendet cum eo gloria eius. -

Exphat Secunda pars huius ope
ris. de culpabili humane conditionis affectu. -

Incipit tertia pars huius operis
de miserabili human conditionis
egressu. Capitulum primum. -

Non est quidem corpus
uel cordis munditia qm
in multis offendimus os
et scidicimus quia pecca
tum non abemus nos ip
sos seducamus et ueritas

in nobis non est. **Q**uis est qui illud hic a la-
 udabimus eius uelit dicere aut apostolo. **N**i-
 hil michi confans fuit sed mihi iustificatus fuit.
Quis est hic a laudabimus eius? Ecce inter
 sanctos nullus est immutabilis et celi non sunt
 mundi in conspectu eius et in angelis suis reperit
 prauitatem. **Q**uanto magis abominabilis est
 homo et inutilis qui bibit sub sanationem quasi
 aquam. **Q**uoniam videns deus quod multa mali-
 tia hominum esset interna et cuncta cogitatio cor-
 dis esset ad malum omni tempore tunc dolore
 cordis intransiens. **P**oenitet inquit me fecisse ho-
 mines et ideo delinquit homines quos creauit.
Porro super habundauit iniquitas et refrigerum ca-
 ritatis multorum. **A**mmes dedinauerunt simul
 in uiles facti sunt. non est qui faciat bonum
 non est usque ad unum. **T**ota pena uita mor-
 talium mortalibus est pena peccati ut uix ua-
 leat inueniri qui non deinet ad sinistram qui no-
 reuertatur ad uomitum qui non computrescat in
 stercore suo. **Q**uoniam potius gloriantur cum male-
 fecerint et exultant in rebus pessimis repleti
 omni iniquitate malicia fornicatione auaricia
 nequitia plena in uicia omniadys conceptione
 dolo malignitate susurrones detractores deo odi-
 biles contumeliosi superbi elati in ventres
 malorum parentibus non obediens insipien-
 tes in opus sine affectione absque federe si-
 ne misericordia. **T**alibus et perioribus mun-
 dus repletur habundat hereticis et schismaticis
 perfidis tyrannis et symoniacis **S**peryris ambi-
 ciosis et cupidis raptoribus et predonibus uole-
 ntis et exatoribus usurariis et falsariis **I**mpis
 et sacrilegis proditoribus et mendacibus adula-

toribus a falacibus gaudis a versutis ou-
lois et ebriosis adulteris a incestuosis ho-
libus a immundis pigris a negligentibus.
Incredulis a desperatis. Denique vniuersis vi-
cis irrentis. Porro sicut deficiat firmus de-
ficient a sicut fluit cera a facie ignis sic pe-
rabunt peccatores afflicte dei: -

De doloribus quos mali patiuntur in morte: -

Qui siquidem quatuor dolores patiuntur.
Primus dolor est angustia in corpore
tanta et tam grauis quanta et qua-
lis nec fuit nec est in presenti vi-
ta ante dissolutionem illam quod in quibus-
dam morientibus apparet qui premunio do-
lore se ipsos discrepant. Fortis est a incompa-
rabilis est violentia quando nexus ille et fi-
sicalis nodi inter corpus et animam distin-
guntur. Unde propheta lamentando ait. Cir-
cumdederunt me dolores mortis. Nota cir-
cumdederunt me dolores mortis. Non est
membris non articulis in corpore quod pe-
nitur non in voluitur illo in estimabili do-
lore. Secundus dolor est quando iam fatigato
corpore a extenuata anima exuta carnis videt
que fecit. Nam in momento occurrunt ei
omnia opera bona siue mala que fecit. et re-
ducuntur ante oculos interiores. Dolor iste
tantus a retriatio ista tam grauis est quod
quod anima plurimum turbatur a dicit. Tor-
rentes iniquitatis conturbauerunt me.
Nota torrentes quia a magno impetu ve-
nit ac dicit. Ita in morte videbit omnia
subito que fecit bona vel mala. Tertius

dolor est quando anima inapit iam tam in
 ste diuidiam a sibi iniquitatibus suis singu
 lia debita Greene videt imminere. Vnde dicit.
 Circumdederunt me dolores mortis. Quat
 tus dolor est quando anima adue in corpore po
 sita videt spiritus malignos ad rapiendum
 separandos. Vbi tantus dolor est et timor quod
 misera anima licet extrata quandiu potest
 refugiat et tempus sue captivitatis redimat
 antequam de corpore exeat. Videt etiam tunc
 bonus quam malus antequam egrediatur
 de corpore xpm in cruce positus malus ad co
 fusionem ut embebeat se non esse redemptus
 sua culpa exigente sanguine xpi. Bonus
 vero ad exultationem. Et hoc habemus
 ex verbis apostoli qui ait. Usque in diem
 aduentus eius et usque in diem aduentus
 eius. i. mortis quando apparet tam bonus
 quam malus xps in cruce positum: -

De putredine Cadaverum: -

Exibit spiritus eius et reuertetur
 in terram suam in illa die peri
 bunt cogitationes eorum. Quot
 et quanta mortales de mu
 dane provisionis incertitudine cogitant.
 Sed sub repentino mortis articulo subito
 que cogitant evanescent. Sicut umbra
 declinat ablatiis suis et exausus sum sicut
 locuste. Exibit ergo spiritus eius non vo
 luntarius sed in vitis quia cum dolore di
 mictet que cum amore possedit. At uelut ne
 lit constitutus est terminus qui preter
 it non poterit in quo reuertetur in terram.

Conceptus est homo de sancto
quoniam purior putredine

Scriptum est enim. Terra es et in terram ibis.
Naturale siquidem est ut materia in mate-
riam resoluantur. Ausciet ergo spiritus eorum
et deficiant et in pulverem reuertentur. Cum
autem morietur homo edificabit bestias et
vermes. Omnes enim in pulvere dormient et
vermes operient eos. Sicut vestimentum
sic comedit eos vermes et sicut lanam sic de-
vorabit eos tinea. Quasi putredo osumen-
dus sum et quasi vestimentum quod comedit
atinea. Putredini pater meus es dixi mater
mea et soror mea omnibus. Homo putredo et
filius hominis omnis. Quod turpis pater quia
vilis mater quia abominabilis soror factio
cuius tandem est cadaver quasi sinebres
vermes assistunt. Unus genuit pediculos
et limbricos mortuus omnes plurimos in
pugnabit. Quid ergo fetidus homo cadaver
quid orribilius mortuo homine cum gra-
tissimus aspectus erat in vita oribilis est
amplexus in morte. Quid ergo profunt di-
uitie quid epule quid honores. Divitie enim
non liberabunt a morte epule non defendunt
a verme honores non cupient a fote. Qui
in modo sedebat gloriosus in throno nunc ia-
cet sepultus in tumulo. Qui modo fulge-
bat ornatus in auro modo sedet nudus in
monimento. Qui modo vescabatur deliciis
in cœnaculo modo interra consumit a vermibus :-

De tristi memoria Dampnatorum :-
Indicta carnis impij vermis et
ignis uterque duplex Interior qui
rodit et vivit animam. Vermis

inquit

31
inquit eorum non morietur: et ignis eorum non ex-
tinguetur. Exterior qui iudit corpus. Dabit
dominus vinces et ignes in carceres eorum, ut urantur
et sentiant usque in sempiternum. Vermis qui
scientie turpiter lacerabit, affliget memo-
ria turbabit pena torquet angustia. Ve-
nient eis in cogitatione peccatorum suorum timor
et transducent eos ex adverso iniquitas
eorum dicentes. Quid profuit nobis super-
bia et aetantia divitiarum quid obtulit nobis.

Transierunt illa omnia tamquam umbra
et sicut navis que pertransit fluctuantem
aquam cumque praeterierit non erit in ve-
niente vestigium. Sic nos nati continuo de-
simus esse, virtutisque signum nullum ve-
lemus ostendere. Sed in malignitate no-
stra osupiti sumus. Cunctis turbatione
revertuntur que animarum delectatione
cessant ut simulius memorie pungat ad
penas quos aculeus nequie stimulant
culpa.

De Inutili penitentia reproborum :-
O Jactant intra se penitentiam a-
gentes, Erramus anima vi-
tatis et iusticie lumen non il-
luxit nobis. Tunc incipient
dicere montibus cadite super nos. Peni-
tebunt ad penas. si non convertentur ad
veniam. Iustus est eis ut qui noluerunt
eum potuerunt, cum vellent non possint.
Dedit eis deus locum penitentiae, et ipsi
abusi sunt eum in superbiam. propterea
dixit qui cruciabatur inflama dicebat
ad habraam. Rogate patrem ut metas

lagarum in domo patris mei. Nabo et
quinq; fratres ne ipsi veniant in locum
hunc tormentorum. Qui subtraas respi
disset. Nabant moysen et profetas audi
ant illos. Sub iunxit. Non pater ab
raas s; signis ex mortuis venit ad eos pe
nitentia agent. Agebat et ipse penitem
tiam i inferno s; quia noscebat illam in
utilem; roborabat ut amitteretur fratrib;
suis quatenus agerent penitentiam in
hoc seculo fructuosam; quia tunc prodest
homini penitere cum potest peccare:~

De ineffabili angustia dampnatorum:~

Aidentes turbabuntur timore ori
bili gementes pre angustia spiritus
et dicentes. Hys sunt quos ali
quando habuimus iudicatum
et in similitudinem in propeum nos in sen
sati vitam illorum eximabamus in sa
mam et fines illorum sine honore. Erre
quomodo computati sunt inter filios dei
et inter sanctos soris illorum est. Supplicium
erit malorum; intueri gloriam beatorum;
licet post fines iudicii beati quoque iustis
sint reprobos in tormentis secundum illud.
letabitur iustus cum viderit vindictam impiorum.
Reprobi vero non sunt visui bonos in
gloria secundum illud. Tollebuntur impii ne
videat gloria dei. Talia dicunt peccatores
i inferno. quoniam spes impij tamquam lanugo
et tamquam arundo que a vento mouetur
et tamquam fumus a vento diffusus et
tamquam memoria hospitij unius diei:~

De diuersis penis inferni

Primo autem infernales secundum diuersa peccata sunt diuersae. Prima pena est ignis. Secunda frigus. De his dicit dominus. Ibi erit fletus et stridor dentium propter frigus. Tercia pena est fetor. De his tribus dicitur et ignis, sulfur, et spiritus procellarum. Quarta pena est vermes infestantes. Unde dicitur. Vermis eorum non morietur. Quinta flagella percutientium. Unde dicitur. Parata sunt iudicia blasphematoribus, et percutientes malei stultorum corporibus. Sexta tenebre palpabiles exteriores. Unde illud. Terra miserie et tenebrarum. Vbi umbra mortis. Et illud in eternum non videbit lumen. Septima confusio peccatorum. Erunt libri aperti. id est confusio omnibus manifeste. Octava horribilis visio demonum qui videbuntur in excussione scintillarum de igne ascendentium. Nona ignee catene quibus impii singulis membris astringentur. Prima est concupiscentium. Secunda est maliciosorum. Tercia luxuriosorum. Quarta in viduarum. Quinta eorum qui in hoc seculo per flagella non meruerunt castigari quia exercebant peccata secundum multitudinem ree suae non queret. Sexta eorum qui in tenebris ambulantes ad lucem veram. id est ad christum venire contempserunt. Septima confitentium peccata sua et penitentium contempnentium. Octava eorum qui in hoc seculo libenter vident malla et faciunt. Nona eorum qui hoc seculo per singula vitia sunt defluxi quod ambulat in semini suo et eunt per confusiones suas.

De igne genali :-

Lignis genalis nec lignis nutritur
nec flammis succenditur. Creditur
autem esse sub terris secundum illud
prophetiarum. In fornus subitus co-
turbatus est in occursum tuum. Et omnis lo-
cus reprobis est penalis qui seorsum semper de-
ferunt cruciatus et ubique contrarie tormenta
exerunt. Producet inquit ignis de medio tui
qui deuoret te. Ignis autem genalis semper arde-
bit et nunquam lucet semper uet annis
consumet. Semper afficit et nunquam de-
fiat. Est etiam apud inferos summa tenebra-
rum obscuritas in mensa penarum acerbitas
Infinita miserationum eternitas. Agatis in-
quid manibus et pedibus mictite eum in tenebras
exteriores. Ibi erit fletus et stridor dentium.
Singula membra pro suis peccatis propria
sustinebunt tormenta ut in eo puniantur
in quo peccauerunt. Scriptum est etiam. Per que
peccauerit homo per hec et torquetur. Unde
qui lingua peccauerit punietur in lingua.
Propter quod ipse clamabat pater abraham
miserere mei et mitte lazarus ut intingat
extremum digiti sui in aqua ut refrigeret li-
quam meam quia crucior in hac flamma. Per
digitum intelligitur operatio. digitis enim operamur
quasi diceret. Siminimus operum lacum ha-
berem minorem penas sentire :-

De tenebris in fornem :-

Reprobi vero non solum exterioribus
sed etiam interioribus tenebris inuol-
uentur quia spirituali luce paui-

et corporali carebunt. Scriptum est enim. Tolla-
tur impius ne videant gloriam dei qui solus tunc
in gloriam sempiternam. Tunc autem impe-
nis reprobis tunc tollerabunt angustiam, ut
iuxta aliquid cogitare valeant propter penam
secundum illud. Dirigent impetus cogitationis
ubi sentient vinum doloris. Sane discipulus
quidam fecit apparuisse magistro post mortem
que magister intellexerit esse damnatum que
suis ab eo si alique questionibus venirentur a-
pud inferos, qui dicitur respondisse. Apud
inferos queritur solummodo quid sit pena.
Sed salomon ait. Nec opus nec ratio, nec
scientia nec sapientia est apud inferos quo-
ti proprias. Erunt in reprobis tanta mentis
oblivio, tanta cecitas animi, tanta confusio rationis
ut ratio vel nunquam ad cogitandum de deo possit
assurgere, ne dum ad ostendendum valeant respi-
rare, nam amor tuo perit confessio tanquam ab eo
qui non est. Scriptum est enim. Non mortui
laudabunt te domine, neque omnes qui
descendunt in infernum. Non infernus oste-
bitur tibi neque mors laudabit te.

De conversione penarum:

Qui me dicit Job ut plangam
paululum dolorem meum, antequam
vadam ad terram tenebrarum, et opor-
tam mortis caliginem. terra mise-
rie et tenebrarum, ubi umbra mortis et nul-
lus ordo. sed sempiternus ordo inhabitat. et
Quid quidem erat inquantitate penarum quam
mensura qua messi fueritis te metietur vo-
bis. Ponentes enim poterit tormenta patietur.

Sed non erit ordo in qualitate rerum. quia
de aquis nimis transibunt ad calorem ignis.
ut subita contrarietas mutatae grauior
inferat cruciatum. Experiuntur enim quia
audisti si frigidus statim ad habebat ardorem
sentiet cruciatum. :-

De differentia dampnatorum. :-

Sicut oues in inferno positi sunt et
mors de palet eos. Dicitur est ali
mili iumentorum que non radiatus
et his euellunt si similitudines capi
unt ut iterum herbe renascantur ad pascula.
Sic impij quasi morte de palet reminiscunt
ad mortem ut eternaliter moriantur. a semper
reminiscantur non perit ut possit semper perire.
Tunc est mors in mortalibus tunc uiuent mor
ti qui uite sunt mortui. querent mortem
et non inuenient qui vitam habuerunt
et perdidit. Audi Iohannes i Apocalypsi
dicentes. Indiebus illis querent mortem
non inuenient eam desiderant mori et
fugiet mors ab eis. Omnes quia dulcis est
quibus amara fuit. De sollas desiderantes
optabunt qui te solam vehementer oderunt. :-

Cur reprobis nunquam reprobantur apertius. :-

Nullus igitur blanditur et dicit
quia dominus non in finem irascetur
neque eternus iudicabitur sed
misericordia eius super omnia opera
eius. Quia oratus est non obliuiscatur
misericordiam neque quicquam eorum que fecit odit.
Assumens in argumentis erroris quod ait.

dñs per prophetam. Congregabuntur in congre-
 gatione unius fasces illicii et clauduntur in car-
 ceres et post dies visitabuntur. **I**domo quidem
 peccant ad tempus non ergo penitet ieterius.
 Spes inanis. **F**alsa prescriptio non credit fru-
 stra et ore deceptus quod aliquo precio redime-
 dus sit. qm̄ i inferno nulla est redemptio et
 Congregabuntur ergo peccatores i laais et
 clauduntur i carceres. s. in inferno in quo sine cor-
 poribus usq; iudicij torquebuntur. Et
 post multos dies visitabuntur. **P**ost quas
 v. resurgent cu corporibus i nouissimo die
 visitabuntur no ad salutem s. ad vindictam
 quia post diem iudicij gravius punientur.
Et alibi dicitur. Visitabo in viga iniq-
 tates eorum et in steribus peccata eorum. et
Predestinatis igitur nascitur temporaliter
 quia flagellat omnes filios quez recipit
 de quibus illud accipitur non in fine nascet.
Reprobis autem dñs nascet eternaliter
 quia iustus ut quod impius in suo pena
 ricatur etno dñs ultiscatur in suo nam l.
 peccandi facultas euz dimittat ipse tamen
 non dimittat peccata. **S**criptum est eiz. **S**u-
 perbia eorum qui te odunt Ascendit semper.
Non humiliabuntur reprobi iā desperati
 deuenia s. malignitas odij tamen in illis
 exarescet ut velint illo omnino non esse
 per quez sciunt setas infeliter esse. **B**eale
 dicent altissimo et blasphemabunt excellis
 querentes euz esse malignis qui creavit
 eos ad penas et nunq̄ inclinatur ad veniam.
Audi Iohanes i Apoc. **G**randis magna descendit

Nota

de celo in homines et blasphemauerunt deus
propter plagas grandinis quoniam magna
facta est vehementer. Voluntas ergo damp-
nati licet amiserit potestatis effectum
habet tamen malignitatis affectus. Et ip-
sa est in inferno supplicans que fuerat in
mundo peccatrix licet scias tibi peccatrix
sit. Si non numerate pene. Adversus ergo quia
semper habet in se reatum ex culpa semper sen-
tiet se cruciatus expena quia quod ipse per
penitentiam non delevit deus per indulgentiam
non remittit. Ad magnas ergo pertinet i-
ustitias iudicantis ut nunquam careat suppli-
tio qui nunquam voluerunt carere peccato. et
voluissent si potuissent sine fine vivere
ut potuissent sine fine peccare. Ostendit
eis quod in peccato semper vivere cupiant
qui nunquam peccare desinunt deum vivunt.

Testimonia de suppliciis eternalibus:-

Quis inquit ysaias potuit habi-
tare de vobis cum ardoribus sem-
piternis. Isti sumus erunt in
furore meo nocte et die non extin-
guentur sed ascendet fumus in sempiternum.
Jeremias. Dabo vobis in obprobrium sem-
piternum et ignominiam eternam que nulla ob-
livione delebitur. Daniel. Qui dormierunt
in terra pulvere iuglabunt. alij in vitam
eternam. alij in obprobrium sempiternum. Sa-
lomon. Adversus homo ipso nulla spes est
de eo. hinc ex ipso venit perdictio sua et
subito ostenditur nec habebit ultra medianam.
Jobes in apoc. Siquis adversaverit testamentum

et ymagines eius. hic bibet de vino ire dei.
 et sulfur & fumus tormentorum eius ascendet
 in secula seculorum. nec habebit requiem die
 huius nocte qui advenit testibus & imaginibus
 eius. Confirmat hoc vitus que adnandos
 reprobaunt i iudicio dicens. Ite maledicti in
 ignem eternum. qui paratus est dyabolus et
 angelis eius. Si secundum iudicium dominum
 i ore duorum vel trium stat omne. Vbi quanto
 magis ipse tot & tanto iuror. Propterea veritate ostabit.

De die Iudicii:-

Ecce dies domini venit crude-
 lis & indignatio plenus & iras-
 cundus. ad ponendum terram in solitudinem
 & peccatores eius contriendos ex ca-
 li. Et stelle celi & splendor earum non expandet
 lumen suum. Ob tenebratus erit sol in ortu
 suo & luna non splendet in ortu suo. Et in-
 sitabo super orbem mala & contra ipsos ini-
 quitates eorum & requiescere faciam super-
 biam in fideliis & arrogantiam fortium humiliabo.
 Propter hoc manus dissolvetur & omne
 cor hominis tabescet & sterietur. Torcationes
 & dolores tenebunt eos quasi parturientem
 dolebunt. Unusquisque ad proximum suum
 stridet. Facies combuste vultus eorum. Dies
 illa dies ire dies tribulationis & angustie.
 Dies tenebrarum & caliginis dies nebulæ
 & turbis. dies tubæ & clangoris quia o-
 sumationis faciet dominus & festinatione
 cunctis inhabitantibus terrarum. Et super-
 veniet repentina dies illa tamquam laqueus
 super omnes qui sedent super faciem universæ terre.

Am sicut fulgur ita aduentus filij hominis.
Dies eius domini sicut fur in nocte ita ueniet.
Qui dixerunt pax et securitas tunc repentinus
eius ueniet iteritus sicut dolor in utero habenti-
tis et non effugient:-

De precedenti tribulatione:-

Precedet autem tribulatio magna
qualis nunquam fuit ab initio mundi
usque modo nec fiet. Et nisi non finis-
set abbreviati dies illi non fieret sal-
ua omnis caro. Surget enim gens contra gentem et re-
gnum ad regnum et terrarum motus magni erunt
per loca pestilentie et fames terrores et dolores
et signa magna erunt. Et erunt signa in sole et
luna et stellis et terris preteritura gentibus preteritu-
sione sonitus maris et fluctuum inefensibilis ho-
minibus per timorem et expectantem que super-
uenient universo orbi. Surgent enim pseudo-
christi et pseudo prophete et dabunt signa magna
ut in errorem inducantur sicuti possit etiam deus.
Tunc reuelabitur homo peccati filius perditionis
qui ad usum et extollit super omnes quod dicit deus
aut quod collit ita ut in templo dei sedeat ostendens
se tamquam sit deus. quem dominus ihesus interficiet spiritu omnis
sui et destruet illustrationes aduentus sui. adiectis
autem locutus propheta per quem ueniat dies domini
magnus et terribilis et conturbet corda patrum filiorum
et cor filiorum ad patres eorum. et quo uenerit erunt
et prophetabunt diebus mille ducentis sexaginta
annorum faciem et consummabunt testamentum super be-
stias que ascendit de abisso faciet aduersus illos
bellum et uincet illos et occidet et corpora eorum
iacebunt in plateis civitatis magne ubi dominus

illorum crucifixus est et post tres dies et dimidium spiritus vite intrabit in eis:—

Qualiter veniat ad iudiciu dñs:—
Statim autem post tribulationem dierum illorum sol obscurabitur et luna non dabit lumen suum et stelle cadent de celo et virtutes celorum movebuntur. Tunc apparebunt signa filii hominum in celo et plangent se super eum omnes tribus terre. Reges et principes et tribus divites et fortes omnesque servi et liberi et abscondet se in speluncas et petris montium et dicent montibus et colibus cadite super nos et abscondite nos a facie sedentis super thronum et ab ira agni qui veniet magnus dies ire domini. Et quis poterit stare? Et misit angelos suos et tuba et vox magna et congregabunt electos eius a quatuor ventis celi a finibus celorum usque ad terminos eorum. Tunc ipse dominus in visibili et voce archangeli et tuba dei descendet de celo et omnes qui in monumentis sunt audient vocem filii dei et procedet boni in resurrectione vite mali vero in resurrectione iudicii. Mortui vero et inferni dabit mortuos suos qui in ipsis erunt et iudicabit eos omnis oculus et qui cum perpererint venientes in nubibus celi virtute magna et maiestate. Veniet autem dominus ad iudicium non solum angelis suis sed et senatoribus populi sui. Nobilibus in portis vir eius qui sedent et senatores terre. Sedebunt enim et ipsi super sedes duodecim iudicantes duodecim tribus israel. Aspiciebatur inquit donec throni positi sunt et antiquus dierum sedit vestimentis eius quasi nix candidus et capilli capitis eius quasi lana alba.

Thronus eius flama ignis rote eius quasi
ignis accensus flumines ignis rapidus qui
egrediebatur a fute eius. a. Nulla milium
ministrabant ei. et decies centena milia as
sistebant ei. Deus vero manifeste venit
deus noster et non silebit. Ignis in conspectu
extendit et iacentia eius tempestas valida. Mi
les et calligo iacentia eius iustitia et iudicium pro
ratio sedes eius. Et aduocabit celum de sursum
et terras discernere populus suos. Nam que
habitant ante eum omnes gentes et separabit
eos ab iniuriis sicut pastor segregat oves
ab edis. Et statuet quidem oves ad dextris eius
edoes autem ad sinistris:-

De potentia Sapientia et iustitia iudicis:-

Quanti tunc erit timor et tremor
quantus fletus et gemitus. Nam
si colupne celi ostendunt et punct
ad uentus eius et angeli pauci ama
re flebunt. peccatores quid facient qui iux
iustus saluabitur. ipsius et peccatores ubi pre
bunt. propterea clamat propheta. Non in
tres in iudicio cum seruo tuo domine quia non iustifi
cabitur in conspectu tuo omnis uiuus. Si iniquita
tes obseruaueris domine domine quis subsistebit.
Quis enim non timeat iudicem potentissimum
sapientissimum et iustum. Potentissimum quem
nemo potest effugere. Sapientissimum quem
nemo potest latere. Iustissimum quem nemo
corumpere. Si fortitudo queritur robustissimus
est sapiens coram et fortis robore. Si equitas in
dici nemo audet pro te testimonium redere.
Si iustificare me uolueris os meum adprobabit

me. Etiam si simplex fuero paruum operabor.
 Ipse dixit et facta sunt mandavit et creata sunt.
 Qui vocat stellas et dicit assumis qui facit
 angelos suos spiritus et ministros suos ignem
 mentes animas voluntati nichil oīno resistit.
 Qui nullus ubi impossibile cui omne genua flectit
 celestium terrestrium et infernorum. Vnde nemo
 potest effugere dicente propheta. Si ascendero
 caeli tu illic es. Si ascendero in infernum ades. Ipse
 scrutator renes et corda oculis eius oīa sunt nuda
 et aperta. Qui pluvie guttas et arenas maris
 dinumerat. Deus sanctus prudens omnis et
 indagator. Vnde nemo potest latere sicut dicit
 apostolus. Nulla creatura invisibilis in spec-
 tu domini. Ipse est iustus fortis et longanimis
 qui nec prece nec precio nec amore nec odio
 declinat a semita rectitudinis si via regia sem-
 per iacens nullū malū preterit in punitus
 et nullū bonū inremuneratus. Quē reliquit
 nemo potest congrere iuxta quod ait psalmista.
 Tu redis singulis secundum opera sua.

De Domino Iudicio

Quis autem non timeat illud examē in quo
 idem erit accusator advocatus iudex.
 Accusabit eum dicit. Exuristi et non dedi-
 stis michi manducare. Sitim et non de-
 distis michi bibere. Advocabit eum subdit. Et
 quas domini non fecisti vni de minimis meis hys
 nec michi fecisti. Iudicabit eum iheret. Disce-
 dite ame maledicti in ignem eternum. Non erunt
 testes in illo iudicio necessarij quia tunc erunt
 manifesta abscondita tenebrarum. Nichil eorum
 occultū quod non revellet. Tunc libri conscribentur

erunt aperti et iudicabit motum et hunc quod est in libro
primi operis. Quam erit pudor peccatoribus quanta
confusio eorum nefandissima crimina autem erunt
siquidem manifesta. Beati quorum remissum sit in
iquitates et quorum tecta sunt peccata. Ab illa finis
nunquam poterit appellari quia pater omnium iudicium dedit
filio. qui claudit et nemo aperit aperit et nemo
claudit et eis dominus locutus est :-

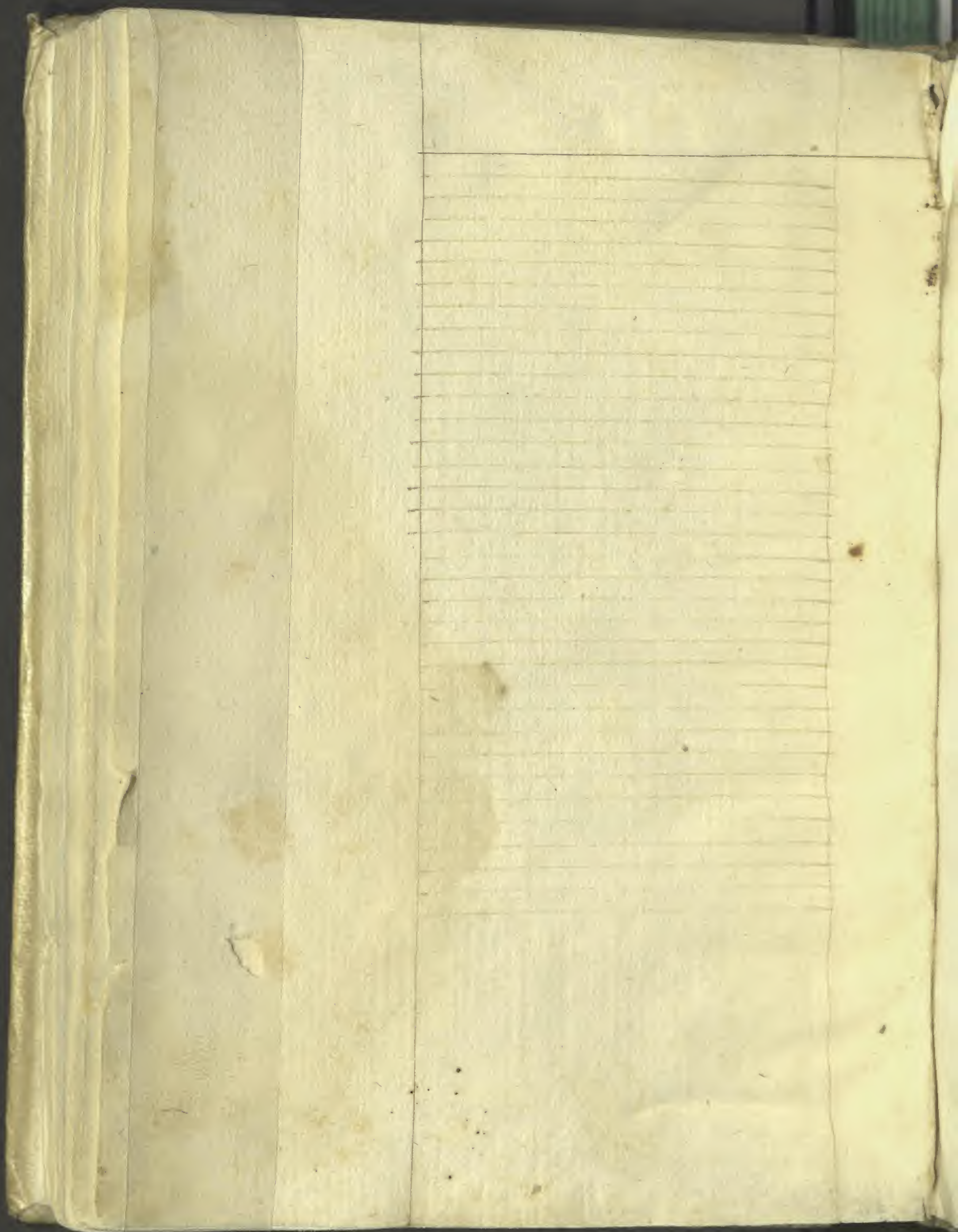
Quod nihil prodeunt adpenas :-

Tunc non prodeunt opes non deficiunt ho-
nores non suffragabitur anima. et
Scriptum est eis. Argentum et aurum non
ualebit liberare eos in die furoris domini.

Flebunt et plangent reges terre cum viderint
fumum iacentium propter timorem incendiorum eius.
Quid ergo facietis in die visitationis et cala-
mitatis de luce venientis. Adan? confugietis
auxilium? Vultusque hominis suus portabit. et
districtus iudicium in quo non solum defactis sed
de omni verbo otioso redditum sint ratione. In quo usque
ad novissimum quadrantem exigentur debitorum et
vixit. Quis eis fugere poterit ab ira iudici-
ra. et dicitur ergo filius hominis angelos suos et
et colligent de regno eius omnia scandala et alli-
gabunt fasciculos ad obviandum et mittet
in caminum ignis ardens. Ibi erit stridor
dentium fletus et gemitus ululatus et luctus
Timor et tremor dolor labor et setus oscuritas
et anxietas acerbitas et asperitas calamitas
et egestas oblivio et confusio Tortiones et pene-
tiones. Amantudines et fomes fames et sitis fri-
gus et cauma. Fulgur et ignis ardens in
secula seculorum Amen Deo gratias semper Amen :-

Feb 1783

Cart: 37.

win

